

Nieuwe asielwet draagt ongestuurd hoog in vaandel **Hoe het Vlaams Blok gelijk krijgt**

1992 zal ongetwijfeld de geschiedenis ingaan als het jaar van de verontrustende toename van racisme en extreem rechts in Europa. Het is inmiddels duidelijk geworden dat de traditionele politiek deze tendens vooral wil beantwoorden met een repressieve aanpak van migranten en asielzoekers. Het wetsontwerp van minister van Vreemdelingenzaken Louis Tobback (SP) spant daarbij voorlopig de kroon. Dit wetsontwerp is zo funest in het ondergraven van de rechtszekerheid van de asielzoeker dat men zich angstvallig de vraag kan stellen in hoeverre België nog bereid is politiek asiel te verlenen.

De vreemdelingenwet van 15 december 1980, waarin de regeling van de asielprocedure werd uitgewerkt, werd in de loop van de jaren al een drietal keer aangepast. Telkens werd het beleid restrictiever en protektionistischer, de procedure omslachtiger. Amper één jaar na het in werking treden van de Wet van 18 juli 1991 is er nu een nieuw wetsontwerp van de Minister van Vreemdelingenzaken. Drie KB's van 13 juli 1992 droegen de bevoegdheid inzake toegang tot het grondgebied, verblijf, vestiging en verwijdering van vreemdelingen over aan de minister van Binnenlandse Zaken.

Nieuwe meesters, nieuwe wetten. Minister van Binnenlandse Zaken Tobback pakte een kleine maand na zijn nieuwe bevoegdheid al uit met een ontwerp van wet om de vluchtelingenwet te wijzigen, vooral vanuit de bekommernis de procedure te versnellen. In de praktijk ziet het er echter

naar uit dat de nieuwe wet ervoor moet zorgen dat de regering een instrument heeft om vluchtelingen gemakkelijker buiten te houden. De belangrijkste wijziging in de nieuwe asielwet is immers het omkeren van de bewijslast door het invoeren van een nieuw erkenningskriterium 'kenmerkend ongegrondde aanvraag'.

In de vorige wet (die van 18 juli 1991) was die omgekeerde bewijslast — waarbij de asielaanvrager zelf moet bewijzen politiek vluchteling te zijn — al ingevoerd voor de 'veilige' landen. Dit zijn die landen waarop de zogenaamde tweemaal 5% regel van toepassing is: die landen waarvan het afgelopen jaar minder dan vijf procent van de aanvragen definitief werd erkend en die meer dan vijf procent van het totale aantal asielaanvragen uitmaken. Ghana is hier een voorbeeld van. Die twee keer vijf procent regel was echter zeer omstrede vanwege zijn diskriminerend karakter. Hij kreeg dan ook heel wat kritiek van organisaties zoals de Liga voor mensenrechten, Amnesty International en Welzijnszorg.

Het is op zich al eigenaardig dat men via statistische gegevens over groepen iemand veroordeelt. Bovendien is deze tweemaal 5%-regel strijdig met de konventie van Genève (art. 3 van de internationaal erkende vluchtelingenwet uit 1951) omdat hij een onderscheid invoerde op basis van nationaliteit. Asielzoekers uit dergelijke landen moeten immers opteren tegen de vooronderstelling dat zij ook wel geen bescherming zullen nodig hebben omdat asielzoekers uit diezelfde landen in het verleden geen bescherming kregen. Ook de Raad van State heeft opmerkingen gemaakt bij deze regel.

Die dubbele 5%-regel wordt nu in theorie ingetrokken en vervangen door het vage begrip 'kenmerkend ongegrondde aanvraag'. In de praktijk betekent dit gewoonweg dat hij feitelijk uitgebreid is tot alle politieke vluchtelingen. Bij de wetswijziging wordt immers, door het 'kenmerkend ongegrond' -ontvankelijkheidskriterium in te voeren, de bewijslast op de schouders van de asielzoekers uit alle landen geschoven. Hierdoor kan een asielaanvraag ook onontvankelijk verklaard worden wanneer de vreemdeling niet kan bewijzen dat hij echt vervolgd werd toen hij z'n moederland verliet.

Deze omgekeerde bewijslast is volgens het Ociv (de organisatie die de belangen van de asielzoekers behartigt) in strijd met de konventie van Genève waar het 'voordeel van de twijfel' ingeschreven stond. Ociv en

"Lijk overreden door stalen blik." (zie pagina 8)

(foto Dieter Telemans)

Amnesty International wijzen er ook op dat het onderzoek naar die 'kenmerkend ongegrondde' gebeurt door een niet-onafhankelijke instantie, de dienst vreemdelingenzaken (DVZ). Deze dienst resortert immers onder het ministerie van Binnenlandse Zaken en is bovendien niet competent voor een verantwoord onderzoek aangezien ze noch in theorie, noch in de praktijk over de nodige middelen beschikken.

Doordat de sankties voor de verzoekers behouden blijven is er bovendien geen garantie voor de toegang tot de asielprocedure — nochtans een vereiste voor elke eerlijke en efficiënte procedure. Door deze sankties zijn vlieguitgemaatschappijen niet erg happig om vreemdelingen zonder geldige documenten mee te nemen. Hierdoor vermindert de kans voor politieke vluchtelingen om hun land uit te geraken aanzienlijk.

Een ander zeer omstrede element zijn de concentratiekampen die voor asielzoekers zullen heringevoerd worden; asielzoekers zonder documenten kunnen voor twee maanden vastgehouden worden in 'detentiecentra'. Hiermee komt Tobback een eerder gedane 'belofte' na toen hij vóór de verkiezingen van 24 november '91 zich liet ontvallen dat er aan de gren-

vervolg op pag.5

Steeds dichterbij toegangsbeperking **Naar centraal eksamen voor geneeskunde**

Maandag 8 februari werd op de Akademische Raad van de KU Leuven "de beperkte toegang tot de studie geneeskunde" besproken. De numerus clausus voor de artsopleiding staat weer volop in de belangstelling nu minister van Sociale Zaken Philippe Moureaux aan de ziekteverzekering sleutelt. Ook de fakulteit geneeskunde vraagt al lang om zo'n beperking en zij zou vorig jaar onverwachts steun krijgen van de studenten geneeskunde die zich in een enquête massaal uitspraken tegen een vestigingswet en voor een numerus clausus.

Het numerus clausus-debat kwam weer op gang toen nationaal minister van Sociale Zaken Moureaux zich uitsprak voor de beperking van het aantal studenten geneeskunde. Hij tracht hiermee het artsensyndicaat Beckers en zijn gevolg over de brug te krijgen inzake een gemeenschappelijk akkoord. De numerus clausus wordt zo pasmunt in een moeilijk politiek debat.

Moureaux vroeg aan zijn Vlaamse en Waalse collega's van onderwijs, Van den Bossche en Lebrun, de mogelijkheden van zo'n ingreep te onderzoeken. Aan Waalse kant werd snel negatief gereageerd, wel wordt er gedacht aan een herstructurering van de gehele opleiding. De Vlaamse minister van onderwijs Van den Bossche (SP) was tot voor kort tegenstander van een numerus clausus. Hij zag een toegangsbeperking van de universiteiten niet zitten. Hij vroeg wel aan de Vliet (het overlegorgaan van de Vlaam-

se rektoren) om een standpunt voor te bereiden.

Uit de discussie op de Vliet-vergaderingen bleek alleen de KU Leuven en de RUG voor een mogelijke herziening van het vroegere Vliet-standpunt tegen numerus clausus. In dat kader is ook te begrijpen waarom het debat op de Akademische Raad moest gevoerd worden.

Arbeidsverdeling

De discussie over de numerus clausus duurde echter niet lang. De fakulteit Geneeskunde stond alleen met haar standpunt voor een numerus clausus. De dekanen van de meeste andere fakulteiten verzetten zich daar echter tegen. Men was het er wel over eens dat er ingegrepen moet worden in de sociale gezondheidszorg; onder andere op het gebied van kwaliteitsbewaking, arbeidsverdeling en een maximale leeftijd voor de uitoefening van de geneeskunde.

Zoals vaak had ook het Buro Akademische Raad (BAR) een voorstel klaarliggend dat voorziet in "een selectie, zonder enige numerus fixus" op kwaliteit, ten vroegste na het eerste jaar, en interuniversitair georganiseerd. Het zou daar gaan om alle eerste kandidatuursvakken. In een nota werd de motivatie — "specifiek aan genees-

kunde" — hiervoor opgesomd: weinig polyvalente toekomstmogelijkheden, langere en dus zwaardere studies, de grens aan de onderwijskapaciteit door onder andere het aantal ziekenhuisbedden, behoefte aan voldoende praktijkervaring, de geïnduceerde vraag en dus stijgende kosten in de sociale zekerheid en "het Europese voorbeeld" ('toestroom' van buitenlandse studenten naar België). Stuk voor stuk argumenten die ofwel ontkracht kunnen worden ofwel principieel nogal moeilijk liggen: als het BAR inderdaad tegen een numerus fixus (het van te voren vaststellen van het aantal geslaagden) is, wat is de zin dan van een interuniversitair eksamen. Het is duidelijk dat zo'n eksamen alleen maar kan afglijden naar een numerus fixus, anders heeft ze geen bestaansreden.

Belangrijk luik aan het voorstel is de koppeling van deze onderwijskundige ingreep aan ingrepen in de sociale gezondheidszorg, zoals hoger vermeld. Na het voorstel kwam het dan tot een stemming. Eerst werd naar de tegenstemmers gevraagd. Enkel de studenten en de dekan van Wetenschappen reageerden. Dit was meteen het einde van de stemprocedure: "de zaak was duidelijk". Voorstellen of onthoudingen waren niet meer nodig. Een merkwaardige manier van besluitvorming.

Bovendien gaat men met een dergelijk voorstel voorbij aan een fundamentele problematiek: de structuur van de geneeskunde-opleiding wordt als vaststaand gegeven beschouwd. Men bouwt structureel geen alternatieve toekomstmogelijkheden voor de pas afgestudeerde geneeskundestudent in en men streeft niet naar een universele opleiding. Waarmee een normaal universitair curriculum met twee kandidaturen en twee of drie licentietjaren, met nadien meer moge-

vervolg op pag.3

binnenin

KVHV 4
Onze goede vrienden zijn weer stout geweest. Billekoek dus. Tevens wil ik hier de groeten doen aan mijn dominante doch rechtvaardige vader, mijn lieve moeder, mijn zus Krista, broer Jacob en niet te vergeten tante Berta die morgen achtenzeventig wordt.
Verontruste Juristen 2
Een aantal professoren van Rechten hebben de petitie van die heren hierboven nog niet ontdekt. Graag had ik in uw programma 'Dat kleine kafee aan de haven' van Vader Abraham in de ongekuste versie gehoord.
Kerosene 6
Koncerten dus. Mag ik er tenslotte op wijzen, beste mevrouw, dat de intertekstualiteit van mijn kanariepiet dramatische vormen aanneemt. Het bestie is gisteren gezwommen.
Asielrecht 5

GROEP T

INGENIEURS MET VISIE

INDUSTRIËLE HOGESCHOOL LEUVEN

Campus Blauwput • Vuurkruislaan 4 • 3000 Leuven • Telefoon 016 230850 • Telefax 016 228343

Numerus clausus: de grote misvatting

Numerus clausus kan gezondheidsuitgaven niet verlagen

Minister van Sociale Zaken Moureaux wil het aantal artsen beperken door een numerus clausus voor de geneeskundestudenten in te voeren. Zijn basisargument voor dit voorstel is de veronderstelling dat een stijging van het aantal artsen tot een meer-konsumptie leidt. Deze correlatie wordt nochtans steeds meer gekontesteerd.

In de jaren '60 en '70 hebben een aantal gezondheids-economen de theorie naar voor geschoven dat een stijging van de artsensdichtheid (het aantal artsen per inwoner) een abnormale stijging van de gezondheidsuitgaven zou veroorzaken. Zij stellen namelijk dat er een grote 'informatie-asymmetrie' bestaat tussen patiënt en arts: enkel de artsen wet welke zorgen hun patiënten nodig hebben. Hierdoor zouden de artsen de vraag naar verzorging van hun patiënten kunnen manipuleren om hen meer dan nodig te doen verbruiken.

Wanneer de artsen in functie van de hoeveelheid en van de zwaarte van de zorgen worden betaald, dan kunnen zij hun inkomen verhogen of handhaven door de vraag naar zorgen van hun patiënten kunstmatig te verhogen. Deze economische theorie wordt in de wetenschappelijke literatuur de theorie van de *supplier induced demand* (SID) genoemd, of de theorie van de aanbodafhankelijke vraag, omdat deze theorie stelt dat het artsenaanbod de vraag van de patiënten naar verzorging — gedeeltelijk — bepaalt.

Rond deze theorie heeft zich een heuse wetenschappelijke controverse ontwikkeld. De eerste onderzoeken die deze theorie bevestigden of ontcrachten werden namelijk om methodologische redenen fel bekritiseerd. Onderzoeken rond dit onderwerp moeten namelijk vaak gebruik maken van relatief ingewikkelde economische modellen en de eerste onderzoeken over dit onderwerp hadden een aantal methodologische problemen over het hoofd gezien.

Signifikant

De meest gebruikte onderzoeksmethode om het bestaan van de SID empirisch te toetsen probeert na te gaan in welke mate de streeksverschillen in gezondheidszorgen per inwoner verklaard kunnen worden door streeksverschillen in het aantal artsen per inwoner. Daarbij probeert men eerst deze streeksverschillen te verklaren door verschillen in persoonskenmerken (geslacht, leeftijd, inkomen, opleiding, beroep, ...) en door verschillen in omgevingskenmerken (bevolkingsdichtheid, leefmilieu, ...).

Daarna pas kan het effect van verschillen in aanbodveranderlijken zoals aantal huisartsen per inwoner, aantal specialisten per inwoner en dergelijke worden onderzocht. Het is duidelijk dat men uit deze onderzoeken niet het oververbruik in de gezondheidszorg kan halen maar wel of (over)verbruik eventueel gerelateerd is met artsenaanbod.

In opdracht van het Riziv hebben Van Dongen, Dhaene en Schokkaert van de Fakulteit Economie van de KU Leuven in 1991 een dergelijk onderzoek uitgevoerd met zeer verrassende resultaten. Er werd hen gevraagd de verschillen in gezondheidsuitgaven in België tussen streken en tussen mutualiteiten te onderzoeken. Zij zouden daarvoor in hun economisch model ruim aandacht besteden aan de mogelijke invloed van verschillen in artsensdichtheid.

Voor de theorie van de SID zijn de resultaten van dit onderzoek ronduit teleurstellend. De onderzoeksresultaten laten namelijk zien dat een groter aantal huisartsen per inwoner de totale gezondheidsuitgaven per inwoner doet dalen. Voor de specialisten

stellen zij geen statistisch significante relatie vast tussen het aantal specialisten per inwoner en de totale gezondheidsuitgaven per inwoner.

Klop

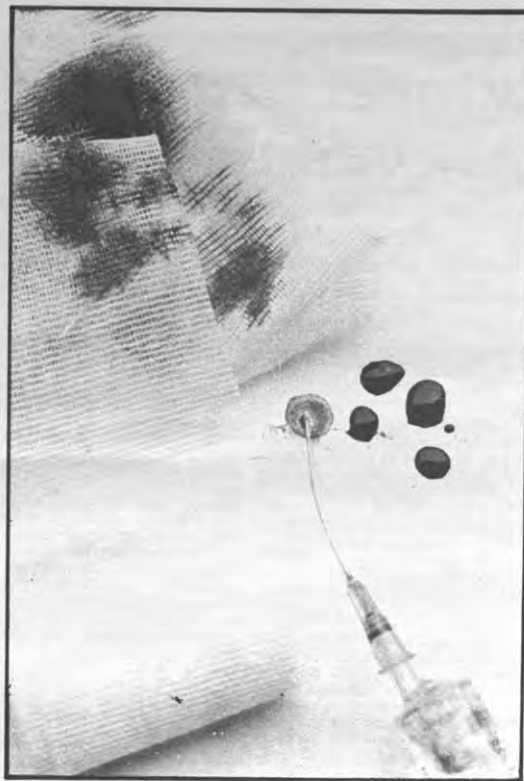
Het interessante aan dit onderzoek is dat het niet alleen kijkt naar het effect van de artsensdichtheid op de totale gezondheidsuitgaven, maar ook op specifieke uitgaven voor ondermeer consultaties van huisartsen en specialisten en voor klinische biologie. Wanneer het aantal huisartsen per inwoner stijgt, merken zij op dat de uitgaven voor consultaties van huisartsen eveneens toenemen, maar dat bijna alle andere soorten uitgaven afnemen, wat uiteindelijk resulteert in een daling van de totale gezondheidsuitgaven. Deze resultaten wijzen in de richting van remmende invloeden op de gezondheidsuitgaven die zouden uitgaan van een uitgebreid aanbod aan eerstelijnsvoorzorgingen.

Ook in het buitenland werd een onderzoek gedaan dat erop wijst dat de SID-theorie niet schijnt te kloppen. Miron Stano (VS, 1985) stelt vast dat er een tegenstrijdigheid bestaat tussen de resultaten die hij verkrijgt vanuit een patiëntenperspektief en deze vanuit een artsenperspektief. Vanuit een patiëntenperspektief vindt hij wel dat de gezondheidszorgen per inwoner hoger zijn in gebieden met een grotere artsensdichtheid, maar vanuit een artsenperspektief stelt hij vast dat de artsen niet meer zorgen per patiënt voorschrijven. Zijn konklusie is dan dat in streken met een grotere artsensdichtheid, een groter aantal patiënten minstens één keer per jaar naar een arts staat of dat patiënten gemiddeld door een groter aantal artsen worden behandeld. De hogere gezondheidsuitgaven in streken met een hogere artsensdichtheid hebben dus niets te maken met een groter oververbruik door de artsen veroorzaakt, maar wel met een groter verbruik door de betere bereikbaarheid van de artsen en door de grotere keuzemogelijkheden voor de patiënt.

Chirurg

Het onderzoek van Cromwell en Mitchell (VS, 1986) bevestigt dit. Deze onderzoekers gebruiken dezelfde onderzoeksmethode, maar spitsen zich toe op het aantal chirurgische ingrepen per inwoner. Voor de huisartsen komen zij tot hetzelfde resultaat als het KU Leuven-onderzoek uit 1991: een stijging van het aantal huisartsen zou leiden tot een daling van het aantal chirurgische ingrepen per inwoner. Maar zij komen wel tot het besluit dat een stijging met 10% van het aantal chirurgen per inwoner tot een toename van 0,9% van het aantal chirurgische ingrepen per inwoner zou leiden.

De steekproef werd ingedeeld in twee 'substeekproeven': één waar de chirurgen een relatief grote werkbelasting hebben (wat zou moeten wijzen op een 'tekort' aan chirurgen), en één waar de chirurgen een relatief kleine werkbelasting hebben (wat duidt op een 'overschot' aan chirurgen). De onderzoekers stelden vast dat er een veel sterker verband is tussen het aantal chirurgische ingrepen per inwoner en het aantal chirurgen per inwoner in de streken met een 'tekort' aan chirurgen dan in de streken met een

(foto Karel De Weerd)

'overschot' aan chirurgen. Dit resultaat was eigenlijk te verwachten: als er een chirurg bijkomt in een streek met een 'tekort' aan chirurgen, dan kan hij beantwoorden aan een vroeger onvoldane vraag.

Hypotetisch

Er zijn ook alternatieve methoden gebruikt om de theorie van de SID te testen. Het eerste onderzoek is dat van Hay en Leahy (VS, 1982). Zij stellen vast dat de theorie van de *supplier induced demand* volledig steunt op de informatie-asymmetrie tussen arts en patiënt. Daarom dachten zij eraan om de gezondheidsuitgaven van goed geïnformeerde personen te vergelijken met deze van andere personen. Meer bepaald vergelijkt zij de gezondheidsuitgaven van leden van artsenfamilies met de leden van niet-artsenfamilies.

Natuurlijk houden zij daarbij rekening met andere factoren die de gezondheidsuitgaven kunnen bepalen zoals bijvoorbeeld leeftijd, geslacht en inkomen. Hun resultaten zijn duidelijk: leden van artsenfamilies geven evenveel of meer uit aan hun gezondheid dan leden van niet-artsenfamilies. Op basis van de theorie van de *supplier induced demand* had men juist het tegenovergestelde resultaat moeten verkrijgen, aangezien de artsen verondersteld worden enkel het verbruik van die patiënten te kunnen beïnvloeden die slecht geïnformeerd zijn.

Ook Hemmenway en Fallon (VS, 1985) hebben de invloed van het aantal artsen per inwoner op de voorgescreven behandeling voor hypotetische patiënten nagegaan. Hun onderzoek bestond erin aan artsen in streken met verschillende artsensdichtheid te vragen welke behandeling zij zouden voorschrijven aan een (onbestaande) persoon met bepaalde symptomen.

Daarna werd het verband onderzocht tussen de artsensdichtheid en de voorgescreven behandeling voor elke hypotetische patiënt. Hemmenway en Fallon stelden vast dat artsen in streken met een groter aantal artsen per inwoner voor een zelfde ziekte meer voorschrijven dan artsen in streken met een kleiner aantal artsen per inwoner. Maar in een artikel (België, 1992) over deze problematiek stelt Diana Degraeve dat de artsensteekproef niet voldoende representatief was om daar betrouwbare konklusies uit te trekken. Het zou wel interessant zijn om in deze richting verder onderzoek te doen.

In de jaren '60 en '70 dachten heel wat wetenschappers de theorie van de SID te hebben aangetoond, maar in

de jaren '80 hebben een aantal wetenschappers deze resultaten duidelijk in twijfel getrokken. De controverse is nog verre van afgesloten. Alle wetenschappers zien nu wel in dat de invloed van het aantal artsen op de gezondheidsuitgaven — als er een invloed is — eerder klein zou moeten zijn: op basis van de beste onderzoeken die de theorie van *supplier induced demand* ondersteunen, zou een daling van het aantal artsen met 10% tot een daling van de gezondheidsuitgaven met maximaal 2% leiden, en nog waarschijnlijker met 1%.

Bovendien beginnen de meeste onderzoeken die de theorie van de *supplier induced demand* ondersteunen te dateren: zij baseren zich meestal op gegevens van het einde van de jaren '60 of van het begin van de jaren '70. Deze resultaten zouden gewoon het gevolg kunnen zijn van het feit dat deze onderzoeken uitgevoerd werden in perioden van een relatief tekort aan artsen, waardoor een toename van het aantal artsen er meteen voor zorgt dat de vraag naar gezondheidszorgen beter wordt voldaan, maar niet dat de vraag artificieel verhoogd wordt.

Tenslotte, als men weet dat de gezondheidsuitgaven in België de laatste jaren jaarlijks met zo'n 10% toenemen, terwijl het aantal artsen tijdens dezelfde periode met ongeveer 1% stijgt, kan men enkel besluiten dat een beperking van het aantal artsen heel waarschijnlijk niet of nauwelijks doeltreffend zal zijn om de gezondheidsuitgaven te beheersen.

François Poulllet

vervolg van pag. 1

Numerus

lijkheden, onder andere naar onder-

zoek?

De aangehaalde reden van de voorstanders van een centraal examen zou de "massale toeloop" van studenten uit het buitenland een probleem zijn, houdt geen steek. Het is inderdaad zo dat in Vlaanderen enkele honderden studenten, vooral uit Nederland maar ook uit Duitsland geneeskunde komen studeren. Maar echte problemen zijn er niet. De Vlaamse Gemeenschap geeft wel elk jaar zo'n 120 miljoen frank uit aan hen en dat is voor enkele beleidsverantwoordelijken niet iets te veel van het goede. Een discriminerende maatregel (bijvoorbeeld een numerus clausus enkel voor de Nederlanders) kan niet in het kader van de Europese Gemeenschap. Dan maar op deze manier.

Pascal Mareels

REDAKTIONEEEL Protektionisme

Het debat 'Numerus Clausus' is weer geopend. Na een nogal woelig jaar, leek het er nochtans op dat de storm wat geluwd was. Minister van onderwijs Luc Van den Bossche (SP) had principiële bezwaren tegen een Numerus Clausus (NC) en men zocht naar andere middelen om het vermeende overschot aan artsen in te dijken.

Hoewel de geneeskundestudenten zelf naar een beperking van het aantal studenten in hun richting toe willen — zoals blijkt uit hun enquête van vorig jaar — heeft de studentenbeweging zich daar altijd met alle middelen tegen verzet. Een NC sluit immers een aantal bekwaame en gemotiveerde jongeren uit en het socio-kulturele selectieproces in het onderwijs wordt zo verscherpt.

Bovendien stimuleert het de elitarisering van de maatschappij in haar geheel. Elke vorm van kennis moet toegankelijk zijn voor iedereen in een democratische samenleving. De toegang tot bepaalde studies mag niet afhankelijk gemaakt worden van korporatistische eisen, noch van industriële of financiële konjunkturausschommelingen. Een universitaire vorming mag immers niet louter een beroepsopleiding zijn.

Op uitdrukkelijke vraag van Van den Bossche zag de Akademische Oerheid zich deze maand toch genoopt om een standpunt in te nemen over de geneeskundestudies. Redenen daartoe waren de stijging van het aantal artsen (met als vermeend gevolg een stijgende, kost voor de sociale zekerheid) en het feit dat er geen garanties meer zouden zijn voor de kwaliteit van de geneeskunde.

Uitgaande van die premissen werden door minister van volksgezondheid Onkelinx vorig jaar al drie mogelijke oplossingen voorgesteld, het zogenaamde driestapsplan: een NC of ingangsexamen voor de artsopleiding, een vestigingswet en een vervroegd pensioen voor oudere artsen. De laatste oplossing werd echter nooit fatsoenlijk onderzocht, de tweede werd op alle niveaus fel bekritiseerd (voornamelijk door de studenten en door de artsenyndikaten) en de eerste lag politiek nogal moeilijk:

hoewel geen enkele politieke partij echt tegen een toegangsbeperking is, was er toch onenigheid over de manier waarop die moet gebeuren. Naast het feit dat wegens bovengenoemde redenen elke toegangsbeperking voor de studentenbeweging sowieso onaanvaardbaar is, blijkt dat de huidige discussie over de gezondheidszorg ook vertrekt van twee verkeerde premissen.

Ten eerste lijkt uit studies dat een verhoging van het aantal artsen niet noodzakelijk de kwaliteit van de artspraktijk in het gedrag brengt. Een herverdeling van het aantal patiënten is misschien wel aangewezen: waar sommige jonge artsen het moeilijk hebben om een cliënteel te vormen, zijn er oudere die tot meer dan vijftig consultaties per dag hebben. Ten tweede trekken recente economische studies in twijfel dat meer artsen een verhoging van de medische consumptie met zich mee zouden brengen (de zogenaamde *supplier-induced demand*).

Met deze twee fundamentele opmerkingen met termen als kwaliteitsbewaking en verzadiging. Het lijkt er dus sterk op dat de besluitvorming op de Akademische Raad meer weg heeft van een politiek spelletje dan van het resultaat van een aantal duidelijk onderbouwde argumenten.

“De vrouw moet terug leren moeder te worden”

“Uiteraard voel ik mij als vrouwelijke preses persoonlijk aangevallen, wanneer de hoofdredakteur van ‘Ons Leven’ beweert dat een vrouw niet geschikt is om te leiden doch wel om te volgen en daarbij nog durft stellen dat er geen sprake is van een superieure-inferieur-verhouding”, zo formuleert Ann Belmans, preses van Wina, haar kritiek op het editoriaal van Tom Priem in het novembernummer van ‘Ons Leven’, tijdschrift van het Katholiek Vlaams Hoogstudenten Verbond (KVHV).

Het KVHV is in feite het type van een ‘mainstream’-vereniging die zeker in de beginjaren steeds vanuit een Vlaams en min of meer personalistisch standpunt een belangrijke stempel drukte op de (Leuvense) studentenbeweging. In de jaren zestig stond het KVHV onder persschapp van Paul Goossens bekend om haar vrij links imago. Daarna zijn veel UV- en CVP-politici en ook profien actief lid geweest en sommigen zijn nog altijd erelid. Het respect dat is vanwege de Universitaire Overheid afdwongen blijkt nog uit het feit dat rektor Dillemans op het jubileum van het KVHV in een speech zei “Wij wensen dat U verder zou gaan met, al was het maar een bepaald segment van onze Vlaamse jeugd, onze Vlaamse intelligentia, aan te zetten tot vernieuwd denken, toekomstdenken”.

Hoewel er dus in de negentigjarige geschiedenis van het KVHV wel meer politieke verschuivingen geweest zijn, is er dit jaar wel sprake van een genuëze koersverandering. Dat blijkt ondermeer uit de laatste drie nummers van ‘Ons Leven’, het officiële ledenblad van het KVHV. Het KVHV krijgt daarin ware Vlaams-Blok allures.

‘Ons Leven’ was in de vorige jaargangen in feite niet meer dan een forum dat vooral goed was in het oprakelen van oude verhalen van de Vlaamse Beweging. Daarnaast publiceerde men in memoriams van Vlaamse verzetsstrijders en aankondigingen van zangfeesten en kantussen. Verder kon de redactie de neiging tot ‘masturbatie’ niet weerstaan en plaatste men voortdurend foto’s van het presidium. Op die manier wilden ze zichzelf bijbaarder de geschiedenis in schrijven.

Dit jaar gaat het er anders aan toe. Nu worden felle politieke standpunten ingenomen. Het feit dat Tom Priem, als nieuw hoofdredakteur van ‘Ons Leven’, de plaats innam van de huidige preses Koen Lenssens zit daar waarschijnlijk voor iets tussen. Veto bekeek voor u het november-, december-, en het pas uitgekomen januari-nummer, als u dat tenminste zelf nog niet in de bus kreeg (zie kader).

Het Editoriaal van het novembernummer van ‘Ons Leven’ begint al vrij poffletteraar en doet sterk denken aan het conservatief satirisch weekblad t Pallieterke. Net zoals in t Pallieterke worden ook hier het Sint-

Michiëlsakkoord en Maastricht oengeuanceerd met de grond gelijk gemaakt. Het Vlaams-nationale karakter van het KVHV wordt al vlug een alibi voor seksisme, homo-fobie en een eng-konservatieve ‘kristelijke’ visie op abortus en de kerke.

‘Ons Leven’ doet ook weinig moeite dat ideeëngoed te verhullen, zoals blijkt uit het totaal kritiekeke interview (onder de titel ‘Wij, marginales’) met Karel Dillen, voorzitter van het Vlaams Blok. En daar kan een inleidende verantwoording over de keuze van de ondervraagde — “de moedwillige mediatieke windstille” — niet veel aan veranderen. Tom Priem geeft in het interview een forum aan Dillen om al zijn ideeën over de staats-hervorming, de homoseksualiteit en de ‘seksuele verloedering’, de Vlaamse beweging en de “multikulturele zever” te kunnen spuien.

Victoriaans

Wat verder in het novembernummer wordt door Margaretha de Rietdecker in twee artikels fel uitgehaald naar het socialisme. In het eerste artikel geeft ze een ode aan Margaret Thatcher, “Brittanië’s grootste politica” en vraagt ze zich af of haar beleid geen “blauwdruk” zou kunnen zijn voor een nieuwe Vlaamse politieke beweging. De sociaal-demokratische Labourpartij wordt daarbij gebrandmerkt als een marxistisch-leninistische beweging die “niets liet ontsnappen uit de verstikkende houdgreep van het kommunisme”. Met spijt in het hart stelt ze dat “alles wat nu door tijd en ervaring eindelijk als vals bewezen is, en boven de bijbel werd gesteld”. Verderop haalt de auteur opgelucht adem bij de gedachte dat Margaret Thatcher werd opgevoed volgens “de aloude tradionele Victoriaanse waarden, die bewezen hadden dat ze de tand des tijds hadden doorstaan”.

Zonder omfloersing pleit Margaretha, bij monde van de neo-konservatieve denker van Hayek, voor een extreem liberalisme, met een “een minimale staat, die ervoor zorgt dat enerzijds de regels van de vrije markt tot het uiterste worden nageleefd, en dat anderzijds elk individu de kans krijgt zich totaal menselijk te ontploeren”.

In een tweede artikel, een bespreking van “De laatste diktatuur” van Rik Devillé, beweegt De Rietdecker zich

meer in pseudofilosofische beschouwingen die haar doen besluiten dat de socialistische grondprincipes “tegennatuurlijk zijn”: “De laatste krampachtige pogingen van verzet zijn dus niets anders dan de logische doodstrijd van een onmenselijke ideologie. Dit zal nog toenemen totdat er voor eens en altijd komaf zal gemaakt worden met deze dodelijke heidense afwijking van onderontwikkeld menselijk denken”.

Ook het driëbladzidenlange artikel waarin ondermeer tegen elke vorm van abortus wordt gereageerd is van de hand van Margaretha de Rietdecker. Met echte Pro Vita-standpunten verdedigt ze het boek “Abortus, het grote taboe” van Paul Belien, hoofdredakteur van het rechts-katoelike Nucleus en oolt uit de redactie gezet van de Gazet van Antwerpen wegens zijn vermeende Vlaams Blok-banden. Met Belien schakelt de Rietdecker abortus gelijk met “massamoord”. De redenen voor dergelijk “materialistisch verval” ligt volgens haar bij het feit dat de tradionele waarden verloren zijn gegaan: “We zijn terug beland in de heidense wereld, na 2 millennia van christelijke en westerse individualiteit”.

Daarenboven draagt ook Paul Belien’s ‘analyse’ van de Derde Wereld de Rietdeckers goedkeuring weg. De oplossing voor het Derde Wereld-probleem zou de prokreatie zijn: “elke hongerige maag heeft een stel handen en slechts door een bevolkingstoename kan men evolueren naar een sekundaire en tertiaire sector”. Antikceptiva worden afgedaan als een element in het “wereld-dirigisme” van de VN. Konsekwent met heel het artikel besluit de Rietdecker dan ook dat “Abortus, het grote Taboe” “Het beste boek is, geschreven door een Vlaming van na de tweede wereldoorlog”. Men kan zich tergeide afvragen welk boek van voor de tweede wereldoorlog volgens haar het beste is.

Naast dergelijke ideologische kwakkel, blijft er bovendien nog veel plaats voor een patetisch-religieus taalgebruik, zoals we dat nog zelden horen. Zinnen als “Ik durf te hopen op de kracht van de Heilige Geest opdat die ons verlichting brengt en dichter tot de Waarheid zou voeren” of “Wie durft te ontkennen dat er een fundamenteel verschil tussen de seksen in de scheppingsorde zelf besloten ligt?”, zoals Tom Priem het in zijn december-editoriaal uitdrukte, zetten wel tot nadenken. Bovendien stelt Margaretha de Rietdecker een “terugkeer naar de stal” gelijk met de “enig mogelijke oplossing voor de immense problemen waarmee we nu gekonfronteerd worden”. Zij stelt het katoelike geloof voorop als (spiritualistische) oplossing voor de (materialistische) links-rechts tegenstelling.

Tot overmaat van ramp wordt dergelijke retoriek nog aangevuld met enkele standpunten die duidelijk aanleunen bij het biologisch determi-

De propaganda-technieken van het KVHV

Het KVHV gaat er prat op dat zij meer dan 3000 leden hebben. Of alle leden ook achter de standpunten van het presidium staan, valt zeer te betwijfelen, zeker wanneer men op de hoogte is van de ‘ronsel-technieken’ van het KVHV.

Bij veel eerste kanners komt de postbode in het begin van het akademiejaar thuis langs met een rekening van 200 frank voor “abonnementsgeld voor een tijdschrift van de universiteit.” Omdat de postbodes doorgaans in de week langskomen, wanneer de studenten in Leuven zijn, zijn het dan ook de ouders die de rekening onder de neus geduwd krijgen. Vele ouders, zich van geen kwaad bewust, betalen dan ook 200 frank voor een blad waar zij misschien (en waarschijnlijk steeds meer) geen boodschap aan hebben. Door deze akte wordt de naam van de KU Leuven in feite misbruikt, en een reactie van de akademische overheid lijkt dan ook aangewezen. Of dat voor binnenkort is, blijft te

betwijfelen. Het is in ieder geval zo dat de KU Leuven op dit moment (onrechtstreeks) meewerkt: elk jaar kan het KVHV immers beschikken over alle adressen van de nieuwingeschreven eerste kanners.

Misschien houden bepaalde mensen van de KU Leuven wel het KVHV de hand boven het hoofd. Blijkens een lijst gepubliceerd in ‘Ons Leven’ van november vorig jaar zitten een aantal mensen van de Raad van Beheer van de KU Leuven in het steunkomitee van het KVHV. Naast namen als Gerolf Annemans, Karim Van Overmeire zijn ook KUL-notabelen Roger Dillemans, Hubert Detremmerie (één van de Poupehan-samenzweerders) en een groot aantal profen lid van het steunkomitee. Nu het KVHV een duidelijke ekstreme politieke koers gaan varen is, wordt het hoog tijd dat bepaalde mensen hun verantwoordelijkheid durven opnemen en afstand durven nemen van de nieuwe denkpijsten van het KVHV. (svg/jv)

nisme. In het editoriaal van het laatste nummer reageert Tom Priem op de reacties die logischerwijs voortvloeiden uit zijn december-editoriaal, waarin hij gesteld had: “Zowel in lichamelijke als in geestelijk opzicht (is er een verschil tussen man en vrouw, vrouw: de man-vader geeft en leidt, de vrouwmoeder ontvangt en volgt.” Het editoriaal van januari is zonodig nog erger.

Agressief

Daarin worden, weer door naar Belien te verwijzen, bovengenoemde standpunten zogenaamd wetenschappelijk bewezen. Via een aantal concepten uit de zeer omstreden sociobiologie stelt hij dat er een overgang heeft plaatsgevonden van een dierlijke situatie (waarin de man promiskue en seksueel agressief is, en de vrouw verzorgend) naar een geciviliseerde toestand (waarin zowel de man als de vrouw verzorgend optreden). Dat “staaf” hij dan nog met onder andere een citaat van de antropologie Margaret Mead die zowat heel haar leven fel heeft geageerd tegen het biologisch determinisme. Wat je met selectief citeren al niet kan bereiken. Natuurlijk schrijft Priem dit beschavingsproces toe aan het Kristendom. Maar, aldus de auteur, door de sekularisering van onze samenleving is de zedelijke verantwoordelijkheid van de man verwaagd. Zowel man als vrouw neigen nu naar promiskuiteit en agressie. Wel wel.

Als “nu al aanwezige afschuwelijke gevolgen hiervan” noemt de auteur ondermeer “vrouwenhandel, abortus,

homoseksualiteit, drugs, denatoliteit en aids”; zaken die hij aberraties vindt van een samenleving waarin het gezinsinstituut afbrokkelt en verdierlijkt. Opmerkelijk is dat de enige partij die bijvoorbeeld dezelfde visie heeft op homoseksualiteit, de partij is die een kongres heldt om te bewijzen dat ze een “gezinspartij” is: het Vlaams Blok. De enige partij trouwens waar het voorgenoemde Pro Vita naar eigen zeggen achterstaat.

In hetzelfde nummer zet — voor de verandering — Margaretha de Rietdecker een boom op over “waar het naartoe moet met onze maatschappij”. Zij gaat ervan uit dat “als het Kristendom de slinger in het midden had gezet, deze onder invloed van heidense elementen terug in beweging werd gebracht”. Daardoor “verviel de mensheid in de materiele dierenwereld”. De oplossing ligt in het weer aanknopen bij de traditie, die zij als een “organisch gegroeid waardensysteem” ziet: “enkel instellingen die tradioneel zijn kunnen het best het algemeen belang bereiken”. Hoopvolle projecten in die richting zag de auteur in Reagan en Thatcher.

Helemaal hilarisch in deze konstekst was dan ook de uitlating van Steven Meyer van het KVHV die op de laatste vergadering van de Financiële Controle Kommissie waar gedeputeerd werd over de erkenning van nieuwe vrije verenigingen orakelde: “En wij zijn niet rechts, durf niet zeggen dat wij rechts zijn...”. Wij hebben niets gezegd.

Steven Van Garse
Stef Jansen

Grand
Café
La Royale

tegenover het station

elke dag open van 7.30 to 24.00
(weekend: 10.00 tot 24.00)

ontbijt — kleine maaltijden — dranken — pannekoeken enz.

Elke dag diverse (inter)nationale kranten en weekbladen

LA ROYALE bvba Martelarenplein 6 — 3000 Leuven
Tel.: 016/22.13.86 Fax.: 016/29.52.52

(foto Dieter Telemans)

Milieuraad blijft kringlooppapier promoten Zolang er bomen zijn

Het gebruik van kringlooppapier wordt tegenwoordig minder beschouwd als een marginaal verschijnsel. Waar vroeger enkel de 'groene jongens' op dat 'vuilgrijze papier' schreven, schakelen vandaag zelfs grote bedrijven over op kringlooppapier — hoewel dit natuurlijk vaak meer uit marketing-overwegingen is dan uit milieu-overwegingen. De kringlooppapiercampagne die Milieuraad vorig jaar opstartte, loopt nog steeds door; ook nu blijft Milieuraad benadrukken dat het 'anders omgaan met papier' het belangrijkste is: er moet een einde komen aan de papierverspilling.

Een vergelijking van de toestand van vorig jaar met nu, toont in ieder geval aan dat er tegenwoordig meer op kringlooppapier geschreven wordt. Dat is ondermeer op te maken uit de verkoop van kringloopkunsblokken aan de faculteitskringen die dit jaar duidelijk toegenomen is. De laatste tijd blijkt er bij de grote kringen echter iets minder entoesiasme te zijn, mogelijk omdat het 'het nieuwe' er af is. Er zijn nu wel meer kleine kringen en peda's actief in de blokkenverkoop. Omdat de verkoop in een kleine kring vaak door een persoon gebeurt, is er hier meer informatie-doorstroming, en worden de studenten meer gemotiveerd om op kringlooppapier te schrijven. Ook het drukken van pamfletten, affiches en dergelijke kent een grote opmars.

Duidelijk

Het is duidelijk geworden dat de meeste studenten niet tegen kringlooppapier zijn, maar dat ze, vooraleer het ook effectief te gebruiken, hiertoe moeten worden aangespoord en dat er distributie moet zijn. Nog meer dan vorig jaar zou de nieuwe campagne moeten duidelijk maken dat het gebruik van kringlooppapier een goede zaak is, maar als alleinstaanend feit de

ekologische problemen niet zal kunnen oplossen.

Ook bij de universitaire overheid begint een besef van de noodzaak om recyclepapier te gebruiken door te dringen. Een aantal faculteiten gebruikt nu reeds hoofdzakelijk kringlooppapier, maar aan de andere kant zijn er dan weer departementen die een weigerachtige houding aannemen tegenover het milieuvriendelijkere papier. Hetzelfde geldt voor de kopiecentra. Daar wordt nog al eens met de argumenten gemeten als zou recyclepapier slecht zijn voor het kopieermachine door het stof dat vrijkomt. Studies wijzen evenwel uit dat door een aan de machine aangepaste papierkeuze, het technisch perfect mogelijk is op kringlooppapier te kopiëren.

Op de vraag van Milieuraad om de mogelijkheid tot kopiëren op kringlooppapier te voorzien, antwoordden sommige kopiecentra dat dat niet rendabel zou zijn, omdat er te weinig studenten vragen op kringlooppapier te kopiëren. Dit is natuurlijk een vicieuze cirkel: in een kopieercentrum waar geen kringlooppapier wordt aangeboden, zullen niet veel studenten achter kringlooppapier vragen.

In dergelijke acties om kringlooppapier te promoten schuilt echter wel een gevaar: het mag niet de be-

doeling zijn dat studenten, assistenten, professoren of kopieercentra overgeschakelen op kringlooppapier, enkel omdat dit meer 'in' is. Achter de mentaliteitswijziging zit een duidelijke argumentatie. In eerste instantie denk men dan natuurlijk aan het feit dat er minder bomen zullen sneuvelen, en dit alleen is reeds een argument om geen 'wit' papier meer te gebruiken. Verder is het ook zo dat de verwerking van hout tot papier een serieuze vervuiling van water en lucht veroorzaakt, en hopen energie kost.

Natuurlijk is kringlooppapier niet 'echt' milieuvriendelijk; het is wel veel milieuvriendelijker dan wit papier. Het is dan ook een jammer zaak dat enkel een ekotaks op wit papier zowel konsument als producent kan doen stilstaan bij de papierverspilling. Door 'bewust' op kringlooppapier te schrijven en te kopiëren, verzet men zich

tegen de overlevende verspilzucht, die zo kenmerkend is aan onze huidige maatschappij.

Het feit dat de gedachte van minder te produceren en te consumeren aan terrein wint, kan er de oorzaak van zijn dat vele bedrijven zich plots als 'groen' gaan profileren. Tegenwoordig staat milieubeleid bij de meeste bedrijven hoog op het prioriteitenlijstje, en dit komt ondermeer tot uiting in de 'gedeeltelijk recycleerbare verpakking' of 'milieuvriendelijke samenstelling' van producten.

Kritiek

Door het feit dat bedrijven op die manier op tendenzen inspelen, dreigt de discussie wel eens heerd te worden tot enkel en alleen de vraag 'welk verpakkingsmateriaal is nu het minst belastend voor het milieu?'. Op deze manier gaat men aan de fundamentele problemen voorbij, en zal men onmogelijk een oplossing kunnen uitwerken, die ook op lange termijn haalbaar

is. Volgens Milieuraad is de verkoop van kringlooppapier aan de studenten een goede hefboom om de studenten te laten nadenken over de diepere wortels van de ecologische crisis, omdat papier nu eenmaal dicht bij de studenten staat.

Milieuraad blijft in ieder geval werken aan een grote toegankelijkheid. De verkoopprijs blijft 50 frank per blok, en het papier is nog steeds op de kunsdiensdiensten te verkrijgen. Daarnaast zijn er nu ook peda's waar kringlooppapier wordt verkocht, en in sommige jaren zijn er 'papierverantwoordelijken', die hun jaar kunnen bevoorraden. Doordat de coördinatie van de actie, en de aankoop van de blokken bij Milieuraad ligt, wordt vermeden dat kleine kringen meer zouden moeten betalen voor een blok als grote kringen, een soort solidariteitsprincipe.

Johan Vos

Kringen of personen die kringloopkunsblokken willen bestellen bij Milieuraad, kunnen terecht in de 's Meiersstraat 5, of telefonisch op 22.95.41.

De vloedgolf voorbij Migratie: een fundamenteel recht?

De 'nieuwe wereldorde' heeft zo haar eigenaardigheden. Het Zuiden geraakt niet uit de put van de structurele armoede en sinds de val van het ijzeren gordijn blijkt ook het voormalige Oostblok op de rand van de afgrond te balanceren. Dit beseft het rijke Westen overigens maar al te goed — de schrik voor 'de vloedgolf' zit er dan ook goed in.

In de praktijk blijkt die 'vloedgolf' nogal mee te vallen. In 1992 blijken 17.754 vluchtelingen in België asiel te hebben gevraagd. Dit zijn er een kleine 2.500 meer dan het jaar ervoor. Door de 'versnelling' van de erkenningsprocedure bedraagt het aantal erken-

ningen echter slechts een fractie van het aantal aanvragen. Waar in 1985 nog twaalf procent van het aantal aanvragen werd erkend, zien we dat in 1991 slechts zes procent van de aanvragen door de selectieprocedures geraakt. De overige 94 procent wordt teruggestuurd naar het land van oorsprong of blijven zonder officiële toestemming in België. Alles blijft een moet de stijging van het aantal vluchtelingen dus sterk gerelateerd worden.

Dit wordt nog duidelijker wanneer het aantal asielzoekers in België vergeleken wordt met de migraties op wereldschaal. Slechts 5,5 procent van de vluchtelingen op wereldvlak leven in Europa. In België leeft 1 vluchteling uit 402 inwoners, in Somalië is dit 1 op 7 — het inkomen per hoofd van de bevolking is nochtans 45 keer hoger in België dan in Somalië.

Zo

Stilaan wint echter het idee veld dat ons land 'vol' zou zitten, en dat er geen plaats meer is voor bijkomende politieke vluchtelingen. Dit is complete nonsens. Diezelfde partijen die met dergelijke theorieën afkomen, promoten immers nog steeds 'het grote gezin'. En de weigerachtige houding van Rome tegenover anti-conceptiva is ongetwijfeld een veel grotere bedreiging voor de mondiale demografische problemen.

Wel is het zo dat de vluchtelingen vaak in concentratiebuurten terecht komen waar heel wat sociale voorzieningen nu al onder druk staan. Wanneer de inwoners van die kansarme buurten — conform het huidige politiek-economische klimaat — door de overheid in de steek gelaten worden, en daarenboven nog eens gekonfronteerd worden met asielzoekers, is Rostok nooit veraf. Nochtans kan een sociale politiek de welvaart over bredere lagen van de bevolking spreiden waardoor de gastvrijheid en het recht op asiel helemaal niet hoeft beperkt te worden. Onze welvaartstaat is dit trouwens verplicht aan haar sociale traditie.

Een bijzonder funeste tendens binnen het vluchtelingen debat blijft het steeds weer gaan bestempelen van vluchtelingen die zonder officiële toestemming in ons land verblijven als 'illegaal'. Dit begrip gaat voorbij aan het feit dat de meeste vluchtelingen door internationale politieke en economische verhoudingen genoodzaakt worden om te migreren en dat het recht op migratie een etisch beginsel

is. De juridische positie van deze 'illegalen' is bovendien een rechtstreekse produkt van de migrantenstop die de Belgische regering in 1974 afkondigde. Daardoor is het asiel de enige resterende mogelijkheid om België binnen te geraken. Zo geraakt de asielprocedure natuurlijk overbelast.

De term 'illegaal' — probeer overigens met de nieuwe asielwet maar eens officieel erkend te worden — wordt door de traditionele politici zo graag gebruikt omdat hij volledig tegemoet komt aan de gevoelens van onveiligheid en angst die bij de bevolking leven. Met een repressieve politiek probeert men dan de illusie hoog te houden een antwoord te hebben op de migraties: men zal ze wel tegenhouden aan de grenzen. Zo probeert men via het illegale-discours elektroale munt te slaan uit bepaalde angstgevoelens. In zo'n context wordt het natuurlijk niet eenvoudiger om de rijkdom van een veel-kulturen-samenleving aan te tonen.

Uit het artikel elders op deze pagina bleek duidelijk dat de nieuwe vluchtelingenwet van Toback strijdig is met zowat alles wat ooit rond mensenrechten en asielbeleid werd meergeschreven. Vanuit diverse mensenrechtenorganisaties weerklaart dan ook de scherpe kritiek dat onze regering langzaam maar zeker het asielrecht zelf aan het ontgraven is. Dat dit niet zo denkbeeldig is bewijzen bepaalde evoluties in Duitsland. Op haar kongres van 7 november sprak de CSU (Kristen Demokraten) zich uit voor de afschaffing van het individueel recht op asiel.

De repressieve asielpolitiek vind je dan ook op Europees vlak terug; het is duidelijk dat de Europese buitengrenzen enkel sterker worden. Men spreekt dan ook steeds meer over 'Fortress Europe' (Fort Europa) wanneer men het heeft over de relatie tussen Europa en de rest van de wereld. Veelvuldig worden en conferenties moeten bestuderen hoe men via strengere toelatingsvoorwaarden en visareglementeringen migranten zoveel mogelijk buiten de grenzen kan houden.

Stand

Zo werd via het 'Verdrag van Schengen' de controle op goederen en personen aan de binnengrenzen tussen Duitsland, Frankrijk, de Benelux-landen, Italië, Spanje en Portugal opgeheven. Binnen die overeenkomst zit echter ook een aantal bepalingen rond visa, asielbeleid en de controle aan de gemeenschappelijke buitengrenzen — uiteraard zeer belangrijk voor de asielpolitiek. Schengen is overigens ook nog in een ander zeer typisch Europees bedje ziek: ook dit akkoord kwam tot stand buiten de controle van het nationale of Europese parlement.

Pieter Vandekerckhove

wordt niet meer gegarandeerd: de termijnen zijn te kort, de beroepsmogelijkheden worden uitgehold, de toetsing van de ontvankelijkheidsgronden gebeurt door onbevoegden, de willekeurige hechtenis wordt uitgebreid, de bewijslast wordt omgekeerd en de ongelijke behandeling van asielzoekers wordt vergroot.

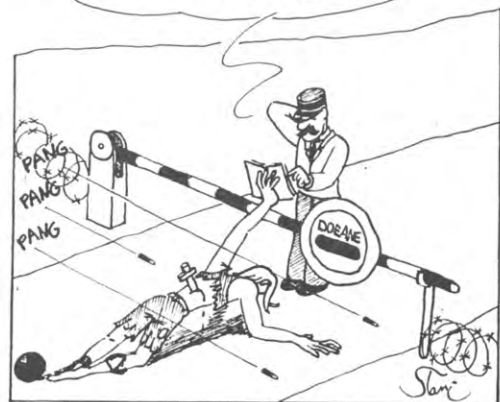
Deze resem bezwaren maken duidelijk dat de overheid geen rekening meer houdt met enkele algemene rechtsbeginselen en dat ze haar internationale verplichtingen niet meer nakomt. Bovendien worden door dit paniekvoetbal alle demagogische boodschappen van het Vlaams Blok gelegitimeerd; voor de zoveelste keer wordt toegegeven aan de xenofobe mentaliteit van vandaag de dag. De tese die in het ophefmakende boek Blommaert en Verschueren 'het Belgische Migrantendebat' wordt geponeerd — zowel de respectabele partijen als extreem-rechts streven naar een homogene maatschappij waarbij

migraties gezien worden als iets onnatuurlijk — komt in dergelijke wetsvoorstellen duidelijk naar voor.

Amnesty International riep enkele weken terug alle parlementsleden op het wetsontwerp 'gevoelig te amenderen'. De persverantwoordelijke van Amnesty International gaf achteraf toe aan Veto dat niemand in de senaat, van welke oorsprong ook gegeven, behalve dan de Groenen, Jef Tavernier, fractieleider van Agalev in de Senaat, verklaarde achteraf dat de wet in feite totaal zou moeten worden herschreven aangezien zelfs het aanvragen van alle Agalev-amendementen niet echt kunnen baten. Agalev-Ecolo had daarom gevraagd het wetsvoorstel volledig in te trekken. De Groenen stonden echter alleen in hun verzet tegen het ontmantelen van het asielrecht: donderdag werd het voorstel-Toback in de Senaat aanvaard.

Pieter Vandekerckhove

SPJITIG, MAAR ER ONTBREEKT
NOG EEN STEMPELTJE OP UW FOLTERPASJE
VOOR POLITIEK VLUCHTELING. U KAN
DE GRENS NOG NIET OVER.

Asiel

vervolg van pag. 1

waar de vluchtelingen hun procedure moesten afwachten. Zo kunnen ze gemakkelijker teruggestuurd worden wanneer ze niet door de procedure geraken. Hierdoor worden vluchtelingen zonder de nodige papieren gekriminaliseerd. Behalve dat dit tegen de meest elementaire mensenrechten ingaat staat deze bepaling ook haaks op de voorschriften van de Verenigde Naties.

Uit dit artikel vloeit voort dat iemand kan opgesloten worden zonder dat hij bij een rechter terecht kan om een oordeel te vragen over de wettelijkheid van zijn vrijheidsberoving, zodat de rechter eventueel zijn vrijlating zou kunnen bevelen. De Liga voor Mensenrechten stuip verder aan dat deze maatregel ook nog in strijd is met artikel 31 van het Verdrag van Genève betreffende de status van vluchtelingen en in strijd met het vijfde artikel van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens. Volgens dat laatste verdrag heeft immers iedereen die gevangen zit het recht door een rechter de wettelijkheid van zijn gevangenis te laten onderzoeken om zo tenminste een kans op vrijlating te hebben.

De Raad van State bracht dan ook een zeer negatief advies uit over het nieuwe asielpolitiek. Zij vinden dat de procedure niet de minimale waarborgen biedt die een asielzoeker volgens het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens verdient.

Globaal gesteld is het overduidelijk dat de regering via dit wetsontwerp aan symptoombestrijding doet aanzien aan de wortels van het probleem — de vraag waarom mensen vluchten — niet echt geraakt wordt. Daarom is dit voorstel ook gedoemd om te mislukken: een repressief optreden zal alleen de wantoestanden nog vergroten, asielzoekers in menssonwaardige concentratiekampen doen belanden en de illegaliteit aanmoedigen. Een versnelling van de procedure die als officiële reden voor deze wetswijziging wordt aangehaald kan deze regeling niet verrechtvaardigen. De rechtszekerheid van de asielzoeker

Kleinschaligheid en vliegtuigbenzine

In onze reeks over de Leuvense concertorganisatoren is het deze week de beurt aan Kerosene. Sleutelwoorden zijn hier kleinschaligheid en een eerlijke manier van werken. Dat vraagt om uitleg. Veto zocht dan ook Stef Smits, Dennis Van Dijk en Jo Reynders op — drie leden van het om en bij de tien man sterke gezelschap — om een en ander uit de doeken doen.

Het relatief jonge gezelschap heeft nog niet veel concerten achter de rug. Het eerste optreden dat Kerosene organiseerde was dat van de Amerikaanse band Neurosis in november. Daarna volgden het eveneens Amerikaanse Alloy en onlangs nog de Schotse Dog Faced Hermans. Al deze concerten gingen door in jeugdhuis Sojo in Kessel-Lo. Maar de concertmicrobe blijkt al voor het eigenlijke ontstaan van Kerosene gebeten te hebben. Stef Smits had vorig academiejahr reeds, geholpen door enkele vrienden, hardcore-band Nation of Ulysses naar 't Kersouwe gehaald.

Hardcore is mischien ook wel een sleutelwoord in verband met Kerosene. De labels waarop de bands die zij programmeren hun werk uitbrengen, stammen vaak uit dat milieu, denken we maar aan Dischord (Nation of Ulysses, en ook het bekendere Fugazi) of Alternative Tentacles (Neurosis). Voor een groep als Dog Faced Hermans is dat wel anders, maar kwa maatschappelijk ideeëngoep zijn de verschillen dan weer niet zo groot: het gaat in beide gevallen namelijk om erfgenamen van de punkbeweging. Als muzikaal genre is hardcore echter voorbij zijn hoogtepunt, wat maakt dat de bands die tegenwoordig die labels bevolken veel moeilijker onder één noemer te vangen zijn. Wat wel is overgebleven bij veel van deze bands, is de al dan niet bewuste keuze voor kleinschaligheid. Dat vertaalt zich bij Dischord bijvoorbeeld in het zo laag mogelijk houden van cd-prijzen.

Vijftig

Stef Smits: «In de jaren tachtig was Leuven een belangrijke stad in het alternatieve circuit. Van begin tot midden jaren tachtig was hier een heel bloeiende new-wavescene. In '85, '86 was er het jeugdhuis Q 104, eigenlijk een punk-kafe, dat in het weekend open was en waar ook optredens georganiseerd werden. Uiteindelijk moest het sluiten wegens skinheads, geweld en geluidshinder.»

«Rond die periode en vlak era heeft Jean Van der Borcht van JJ Records met het Stuc een aantal dingen georganiseerd. Dan is Werner Excellmans van Hageland Hardcore naar hier gekomen omdat hij begin '88 in de parochiezaal van Scherpenheuvel, waar hij zijn optredens organiseerde, was buitengesloten. Hij vroeg om hier een zaal te zoeken, maar de zaal van het Stuc kon hij niet krijgen, omdat die net vernieuwd was. Zo is Werner in de Lido terechtgekomen. Hij werkte echter altijd met verlies. Bij No Means No bijvoorbeeld kwamen slechts vijftig man opdagen.»

«Er was hier ook een prachtig kafee, de Bache, waar ik af en toe ging draaien. Dat was een goede ontmoetingsplaats, maar is uiteindelijk ook gesloten. Wij vonden dat het mogelijk moest zijn om hier terug iets op poten te zetten. Voor mij persoonlijk was één van de hoofdbedoelingen een alternatief te vormen voor het zogenaamde alternatieve van de Vooruit en de VK en die grotere cultuurcentra die zich eigenlijk volledig nestelen in het commerciële circuit. Wij hadden genoeg contacten om buiten dat circuit concerten te organiseren, wat trouwens ook de bedoeling was. Iedereen wil de nieuwe hype, de grotere groepen hebben. Wij wilden vrij onbekende groepen naar hier halen die ofwel iets te zeggen hebben ofwel origineel zijn. Bovendien zit je hier met een studentenpopulatie waarvan we dachten dat die toch moet openstaan voor bepaalde, andere vormen van muziek.»

Van Dijk: «Er zijn de laatste jaren ook een heel aantal goede kleinere zalen ontstaan in België, zoals bijvoorbeeld 't Lintfabriek in Kontich.

De Germalin in Herk-de-Stad vind ik persoonlijk minder, maar die hebben toch ook al een aantal dingen gedaan. Hier in deze streek was er weinig of bijna niets te doen. Ik vond dat het Stuc zich steeds meer richtte op cultuur met een grote K. Ons opzet is honderd man bij elkaar te krijgen die gewoon komen om eens te genieten van iets anders, die ook weten waarom we het doen en dat het er ons niet om gaat winst te maken. Dan is het mij ook om het even of dat studenten zijn of gewoon mensen uit Leuven, alhoewel ik mij meer tot die laatste groep richt. Tijdens de week draait alles hier toch al rond de studenten.»

Veto: De bands die jullie tot nu toe naar Leuven haalden of die gepland zijn voor de nabije toekomst staan allemaal op Dischord of Alternative Tentacles ofwel komen ze uit de entourage van The Ex, zoals Dog Faced Hermans. Trek je dan niet gewoon altijd dezelfde mensen aan?

Smits: «Dat zou ik niet zeggen. Het is wel zo dat wij groepen boeken via de Konkurrent in Amsterdam. Maar de vier bands die we tot nu toe programmeerden, hebben elk toch een compleet verschillende stijl.»

Jo Reynders: «We moeten ook kijken naar de prijs. We kunnen ons geen groepen veroorloven die ik weet niet hoeveel vragen.»

Van Dijk: «We kunnen ons bijvoorbeeld geen Subpopgroepen (het vroegere label van Nirvana en Soundgarden dat nogal 'in' is, ndr) veroorloven.»

Smits: «We werken met mensen die op een eerlijke manier willen werken, zonder commissielonen en lijsten met wat een groep allemaal eist. Die groepen blijven ook gewoon hier slapen. Als ze een hotel willen, doen we het gewoon niet. Wij willen werken met mensen en niet met contracten, geld en weet ik niet wat. Dat laten we aan anderen die daar professioneel genoeg in zijn. Ik heb daar niets op tegen. Die

doen ook goede concerten, waar ik zelf trouwens ook naartoe ga.»

Van Dijk: «Net omdat Dischord en de Konkurrent in tegenstelling tot andere labels op die manier werken, zijn ze zo belangrijk voor ons. De Konkurrent werkt trouwens niet met contracten, maar met mondelinge overeenkomsten.»

Veto: Is het politieke of sociale ideeëngoep van die bands ook belangrijk? Daar zit toch ook wel een lijn in?

Smits: «Dat is vrij moeilijk. Je hebt de muziek en dat is de façade. Door de muziek kan je wel bepaalde ideeën overbrengen. Waarvoor die mensen dan echt staan, weet je pas als je met hen praat. Als je hen, zoals wij, eens een dag bij je hebt, kan je hen ook wat beter leren kennen. Op een concert moet je je trouwens amuseren. Dat is geen politiek debat of zo.»

Van Dijk: «Het verschilt ook van band tot band. Een band als Neurosis heeft op politiek vlak, denk ik, niet veel te vertellen. Bij Alloy ligt dat

anders. Die zanger, Vic Bondi, is professor geschiedenis aan het MIT in Boston. Als je een gerichte vraag stelt, kan hij daar een uur over praten.»

Smits: «We werden bijvoorbeeld ook gevraagd om de Canadese groep Asexuals te doen, waar we de muziek wel vrij goed van vinden. Ik heb een hele avond bij hen gezeten, maar die mensen dachten alleen aan zuipen, vrouwen versieren en drugs. Daar wil ik mijn energie niet in steken.»

Boterham

Veto: Is het trouwens ook niet een bewuste keuze van die bands om kleinschalig te blijven? Ik denk aan Fugazi.

Smits: «Fugazi wil dat inderdaad, maar die worden toch alsmaar groter. Ze appreciëren dat ook wel, maar het gaat hen erom dat zij het doen op hun manier en dat zij volledige controle houden over wat zij doen. In Amerika zijn ze trouwens nog bekender dan hier. Ik ben er zeker van dat indien ze voor een major getekend hadden, ze nu zo groot zouden zijn als REM. Ze willen gewoon volledig controleren wat ze doen. En dat kun je dus niet als je op een major zit.»

Van Dijk: «In de Verenigde Staten zorgen ze dat de inkomprijs nooit hoger is dan tien dollar — hier mag de inkomprijs ook niet hoger liggen dan 250 frank. Zo hebben ze in New York een aantal concerten afgelast omdat

praktisch alle prijzen daar twaalf of veertien dollar waren. En ze beweren zelf dat ze niettemin heel goed hun boterham verdienen.»

Problematisch

Veto: Hoeveel betaal je dan die groepen? Smits: «Neurosis was vijftienduizend frank, maar omdat we vierlies hadden, hebben zij er nog tweeduizend frank of gedaan. Alloy wilden we alleen voor achtduizend frank omdat we er pas vrij laat van verwittigd werden. Toen na het optreden bleek dat we winst hadden, hebben we hen toch nog tienduizend frank gegeven. Hoger dan vijftienduizend frank kunnen we trouwens niet gaan, omdat onze zaal zo klein is.»

Veto: Sojo is dus vaste zaal en gaat dat ook blijven? Smits: «Dat zou problematisch kunnen worden. Er zijn telkens klachten over nachtlawaai. Bovendien zijn er nu ook andere mensen met concerten bezig. Deze maand zijn er drie concerten en het zou me dan ook niet verbazen als de beheerraad tegen het einde van de maand zegt dat er geen concerten meer mogen georganiseerd worden. Als het zo ver komt, moeten wij ermee stoppen.»

Kris Jacobs
Pieter Vandekerckhove
Kerosene is te bereiken op het nummer 016/20.01.10 (vragen naar Stef Smits).

Zij willen geen voet aan wal krijgen

(foto Karel De Weerd)

Coppola's 'Dementia 13' in het Stuc Met de botte bijl

Naar verluidt roesten oude liefdes niet. Misschien is het dan ook geen toeval dat Francis Ford Coppola onlangs Bram Stokers' 'Dracula' verfilmde. De cineast waagde zich immers dertig jaar geleden reeds aan het horrorgenre. Het resultaat daarvan, 'Dementia 13', wordt donderdag — wellicht evenmin toevallig — als 'midernacht kultfilm' in het Stuc vertoond. 'Dementia 13' was bovendien 's mans eerste langspeelfilm. Min of meer dan toch.

Nadat hij in het begin van de jaren zestig was afgestudeerd, wilde de jonge Coppola absoluut een film maken. Vrienden van zijn broer kwamen met het voorstel een korte 'nudie film' te maken. Naakt op het witte doek leek op dat moment te kunnen en meer dan waarschijnlijk viel er ook wel geld mee te verdienen. Die film werd 'The Peeper', maar om het werkje verkocht te krijgen, moesten ze het vermengen met een andere 'nudie', die niet van hun hand was. Het uiteindelijke resultaat 'Tonight for Sure' (1961) kan men dan ook bezwaarlijk als een volwaardig debuut beschouwen. Dat de generiek desondanks Coppola als register vermeldt, heeft volgens hemzelf veel te maken met zijn drang naar erkenning. Het maakt bovendien duidelijk dat hij in die periode — niet gestoord door artistieke pretenties — absoluut in de film aan de slag wilde. Zoals zou blijken, was hij er dan ook niet vies van in de filmindustrie te stappen.

De kans daartoe kreeg hij van de nu semi-legendarische koning van de B-film Roger Corman, die — naast verscheidene Poe-verfilmingen — onder

meer de originele 'Little Shop of Horrors' (1960) inblikte. Corman had tegen het einde van de jaren vijftig zijn eigen produktie- en distributiematenschap 'The Filmgroup' opgericht. De jonge maatschappij, die het trouwens slechts uithield tot 1964, specialiseerde zich in het zo snel en goedkoop mogelijk — liefst minder dan 50.000 dollar — vervaardigen van zogenaamde 'double bills', twee films die samen in roulatie gebracht worden.

Manusje

Coppola's eerste wapenfeit binnen de Corman-rangen had te maken met 'Niebo Zowitz' (1959), een Russische science-fictionfilm waarvan Corman de rechten had gekocht omdat hij hield van de speciale effecten en de boodschap van broederlijke liefde. Hij liet Coppola de dialogen herschrijven en enkele scènes toevoegen (deze versie zou in 1963 onder de naam 'Battle beyond the Sun' uitgebracht worden). Een van die scènes is een gevecht tussen twee monsters, waarvan één

op een penis en het ander op een vagina lijkt. Het vaginamonster slokt het penismonster uiteindelijk volledig op.

Coppola werkte zich in korte tijd op tot manusje-van-alles. Wanneer het kleine Filmgroup-team in Europa verblijft voor de opnames van 'The Young Racers', waagt hij het zijn idee voor een film aan Corman voor te stellen. Aangezien die liefst zo goedkoop mogelijk draaide en de kosten voor het transport van het materiaal toch al verrekend waren, kwam dat voorstel natuurlijk niet ongelegen en Coppola mocht dan ook in Ierland 'Dementia 13' maken.

Leken

'Dementia 13' begint met een boottochtje van het echtpaar John en Louise Haloran (Peter Reed en Luana Anders) op het meer bij het familie-landgoed. Tijdens een ruzie sterft John aan een hartaanval. Zijn hebzuchtige echtgenote tracht de dood van haar man voor diens familie te verborgen omdat ze vreest uit het testament van haar schoonmoeder lady Haloran (Eithne Dunna) geschrapt te worden. Lady Haloran treurt nog steeds om haar lang geleden gestorven dochter. Louise doet de oude vrouw geloven dat ze in contact staat met de geest van dochterter Kathleen en hoopt op die wijze haar vertrouwen te winnen, maar natuurlijk verloopt niet alles zoals gepland.

Verscheidene scènes roepen herinneringen op aan favoriete films van Coppola. Het meest doet 'Dementia 13' denken aan 'Psycho'. Dat was trouwens ook de bedoeling, aldus Coppola: «'Psycho' was een groot succes en William Castle had net 'Homicidal' gemaakt, en Corman

maakte altijd films die op andere films leken. Het was dus ook de bedoeling een horrormovie te maken waarin veel mensen vermoord worden met bijlen en zo.»

Bewust

De bijlmoorden zijn niet het enige horrorklichee in Coppola's debuut. Zo bevat de film ook het noodzakelijke 'spookkasteel' en is de achtergrondmuziek typisch luguber. Bovendien speelt het merendeel van de film zich natuurlijk 's nachts af. En, om toch een beetje seks in het hoofdzakelijk gewelddadig verhaal te krijgen, verschijnt Louise in een bepaalde scène in haar ondergoed zonder dat daar een aanwijsbare reden voor is.

Dat mag de pret echter niet drukken. De niet-originele plot bijvoorbeeld is nog steeds een (on-)jaange-naam ontspannend als die van de meeste horrormovies. De klichees in 'Dementia 13' hadden hun waarde al bewezen in oudere horrormovies. Bovendien is, in de traditie van het horrorgenre, het ritme van de film hoog genoeg om te vermijden dat de kijker zich al te bewust wordt van onwaarschijnlijkheden in de plot.

Voor Coppola zelf was het een leuke periode. Niet alleen nodigde hij Californische vrienden uit om af te zakken naar de set in Ierland, hij raakte in deze periode ook bevriend met Eleanor Neil, die zijn vrouw zou worden. Later beweerde hij trouwens dat het de enige film was waar hij met plezier aan werkte.

Kris Jacobs
William Campbell en Patrick Magee, donderdag om 24.00 u in het Stuc, 100/150 frank.

Mulisch en Claus op promotietoernee

Rond de periode van Sint-Valentijn strijkt het Saint-Amourcircus traditiegetrouw weer neer op verschillende plaatsen in Vlaanderen. Het jaarlijkse literaire festival is sinds de beginperiode duidelijk geëvolueerd. Meer en meer zoekt het de weg van de meer prestigieuze en vooral goedverkopende auteurs. De nadruk ligt sterk op het spektakel en de auteurs, eerder dan op de literatuur. Met Mulisch en Claus lijkt 'Behoud De Begeerte' definitief gekozen te hebben voor een risicoloos prestigegebeuren.

De in het begin nog in Leuven gevestigde literaire organisatie 'Behoud de Begeerte' begon met Saint-Amour in 1990. Eerder organiseerde Coorevits veelal kleinschalige projecten met De Coninck, Brusselms en Lanoye als belangrijkste publiekstrekkers. Saint-Amour is het paradijs van de vzw die sinds twee jaar ook het bijwijken tamelijk platte en minder interessante 'En Nu Serieus' op haar actief heeft. Het is een festival dat liefdespoëzie in de zalen wou brengen en daarmee wonderwel een groot publiek bereikte, de verkoopcijfers van poëzie in acht genomen.

De afwisseling van poëzie en bizarre muzikale entractes tot het festival open. Het gaf die schrijvers een kans die anders buiten het blikveld van het publiek zouden blijven. De wisselwerking van grote namen — Claus draait dit jaar al voor de vierde keer mee — en minder bekende onderschreven de pioniersfunctie die het festival vervulde. Het leidde een breder publiek in het bijna per definitie beperkte interesseveld van poëzie in.

Honger

Die combinatie van bekende en minder bekende poëzie moest in de

vroegere editie de baan ruimen voor het meer publieklokkende proza. De grote kanonnen werden uit de kast gehaald. Het resultaat was uitverkochte zalen. Vooral de aanwezigheid van Jeroen Brouwers — die alleen maar wat overjaars in de mikrofoon zat te blazen — en Betty Melloerts, deden vragen rijzen bij het oorspronkelijk credo dat organisator Coorevits hanteerde.

Gepland

Coorevits werpt zich al te graag op als de verdediger van de kwalitatieve tak van de Vlaamse en Nederlandse letteren. Toch kregen de entractes meer speelruimte. Bovendien mag proza door bekendere namen dan al een groter publiek aanspreken, poëzie voorlezen heeft het voordeel dat de toeschouwer gehelen te horen krijgt. Prozafragmenten worden wanneer de schrijver zich aan zijn zeven minuten moet houden, uit hun kontekst gekrukt. Wat voorgelezen wordt laat bij gevolg het publiek alleen maar op zijn honger zitten wat betreft de afloop.

Misschien om dat probleem op te vangen heeft Coorevits dit jaar gekozen voor een afwisseling van poëzie en proza van zowel Mulisch als Claus. Van Claus is, na een lange periode

van stilzwijgen, net weer een dichtbundel verschenen, 'De Sporen', die — wat nogmaals de enorme economische impact van Saint-Amour bevestigt — een paar weken vroeger verscheen dan gepland, terwille van het festival.

Mulisch wordt samen met Reve en Hermans beschouwd als de groten van de naoorlogse generatie. Tot verrassing van velen — want Mulisch' werk werd als min of meer voltooid beschouwd — verscheen in 1992 zijn meesterwerk, 'De Ontdekking van de Hemel'. Ondanks het feit dat het 1500 frank kost, werd het een van de best verkopende boeken van het afgelopen jaar. Dat is voor een groot deel te danken aan de goed uitgekende promotiekampagne die het boek voorafging. Door Mulisch te programmeren, profiteert Coorevits daar natuurlijk ook van.

Maar twee schrijvers dus op Saint-Amour, waardoor het gebeuren veel van de inhoud van zijn opzet heeft verloren. Ook door de beperkte muzikale begeleiding kan men zich niet van de indruk ontdoen dat het meer een promotietoernee is dan een literatuurgebeuren rond de liefde en de begeerte.

Flarden

Of die evolutie naar een meer gekonsolideerd literatuurfestival, zowel wat de keuze van de schrijvers als van het concept betreft, nu jammer zou zijn of niet, heeft eigenlijk niet veel belang. De pioniersrol van de vzw 'Behoud de Begeerte' zal ongetwijfeld door een andere organisatie overgenomen worden. Maar de enorme en opvallend kritiekloze media-aandacht die aan Saint-Amour wordt besteed, geeft een sterk vertekend beeld van wat er met literatuur op het podium kan gedaan worden. Het Nieuwsblad wordt er zelfs lyrisch bij en eindigt zijn verslag met "hé, hé, wat is de liefde toch fijn, olala wat is de liefde toch mooi. Kom, konijn, laten we gaan". Zo zijn de literaire avonden die door de kringen georganiseerd worden veel rommeliger maar eveneens veel lolliger. Niet alleen Gervania maar ook bijvoorbeeld Medika heeft dit al voldoende aangetoond.

Het voordeel van de keuze om dit jaar maar twee schrijvers op het podium te brengen is dat zowel Mulisch als Claus ruimte krijgen om langer voor te lezen en zo afgeronde gehelen kunnen brengen waar een publiek meer aan heeft dan die flarden tekst van de vorige edities. Anderzijds valt de afwisseling in vertel- en schrijfstijlen weg. Ten vol uur naar Claus luisteren is nog iets helemaal anders dan een vol uur Claus lezen.

De muzikale begeleiding is veel minder eksuberant dan de vorige jaren. Er zal enkel klassieke muziek gebracht worden om de stukken aan elkaar te breien. Ten dele sluit die aan

bij de inhoud van het werk van Mulisch. Het zal ongetwijfeld een zeer beschaafde avond worden.

Jeroen Overstijns

Donderdag 18 februari komt Saint-Amour naar Leuven in de Stadsschouwburg om 20.00 u (info 22.21.13)

1 IDE INTERFAKULTAIR SONGFESTIVAL DE ABBA-HYPE NU OOK BIJ LBK

Plankenkoorts — Op dinsdag 16 februari organiseert LBK voor de elfde keer haar Interfakultair Songfestival. De tententraditie wordt dit jaar gebroken, het festival gaat door in zaal Corso in de Diestsestraat.

Voor het overige blijft alles bij het oude. Er is een professionele jury voorgezeten door Leo Caerts, waarmee de band met de sponsors structureel bestendig wordt, en een studentenjury bestaande uit de pressen van de deelnemende kringen. Onder de acht deelnemende groepen bevindt zich ook de winnaar van vorig jaar en beste gitarist van twee jaar geleden, Mister Monk & His Mean Machine van LBK. Nieuwkomer is het Lemmensinstituut, dat tijdens de preselecties al veraste. Verder is de Germaniaband terug met een opmerkelijke zangeres, is er voer voor gitaarfeests met Whisky Business van Apollonia en een eenzoot genaamd Steven die de eer van Psychologie verdedigt.

Elk jaar wordt, zoals bij dat andere Songfestival, ook wel een winnaar getipt en Veto was nogal onder de indruk van The Unusual Schnoz van Politika. In ieder geval is het zo dat de uiteindelijke winnaar niet altijd de meest opwindende of originele akt heeft. Verdere

konkurrenten zijn Savage Blue van VTK en de Y-Legged Sally Eggs (alvast een trofee waard voor de meest verzochte naam) van Pedagogie. Organisator Geert Van der Brande denkt er anders over: "De tijd dat er uitgesproken favorieten waren lijkt in deze elfde editie definitief voorbij. Elke deelnemer heeft wel iets te bieden. Of het nu een verbluffend technische vaardigheid, een grenzeloos enthousiasme, een ijzersterk eigen nummer of een ontroerende eenvoud is, er worden dit jaar spijkers met dikke koppen geslagen."

Het opgelegde nummer is 'S.O.S.' van de Zweedse firma Abba, misschien een beetje een voor de hand liggende keuze, maar wel niet zo'n eenvoudig nummer om na te spelen. Dinsdag kunt u zelf beslissen wie nu de beste is. Na de optredens volgt nog een fuif. Kaarten zijn te koop in alle fakbars, en zijn slechts beperkt verkrijgbaar. Presenterator dit jaar is paardenkenner Jaak Pijpen, de coming-man van het Vlaamse showbizwereldje.

(fdp)

Interfakultair Songfestival: dinsdag 16 februari in Corso (Diestsestraat). Deuren 19.00 u, begin 20.00 u. 180/230 frank.

Pedagogische week

Op maandag 15 en woensdag 17 februari organiseren de pedagogie in spe net zoals vorig jaar een Pedagogische week. Maandag is er het debat 'de jeugd van tegenwoordig', met professor Krulthof (UG), professor De Dijn (KU Leuven) en professor Wildemeersch (KU Leuven). Tijdens dit debat worden ondermeer uitlatingen in de media over de jeugd onder de loep genomen. Woensdag komen De Vize Gasten om 21.00 u naar de Grote Aula met hun programma 'Over de schreef' rond het thema 'nationalisme, racisme en hun kwalijke gevolgen'.

EEN NIEUW GELUID ANDERE NOORD-ZUIDVERHOUDINGEN

Bemerkingen — Op woensdag 17 februari plaatst Student Aid een punt achter haar akties voor dit jaar. De slotmanifestatie is daarenboven een mooie illustratie van een gewijzigde opstelling in haar aktiemodel. In een 'geanimeerde debatavond' wil Student Aid samen met professionals en geïnteresseerden nadenken over andere Noord-Zuidverhoudingen. Als basis wordt het Student-Aid boek 'Het orkest van de Titanic' genomen.

Rond dit boek zijn de laatste weken in Leuven een zevental werkgroepen gevormd: Pedagogie, Ekonomika (so-weko), VTK-sociaal, Agaleve-studenten, LIWP, Oxfam-wereldwinkels en de Vredeseilanden-studenten. Vanuit deze werkgroepen zal de avond mede inhoudelijk ondersteund worden — een echt vernieuwende formule. De rijk gevulde avond bestaat uit een vierdelig delen.

De slotmanifestatie wordt ingezet met een symbolische aktie en een

korte voorstelling van het Student Aid-boek. Terzelfdertijd wordt ook de mogelijkheid geboden om een kartoon-expositie te bekijken of een affiche-tentoonstelling van Vlaamse Derde Wereldkampagnes te bezichtigen.

Daarna komen in twee beurten de verslaggevers van de leesgroepen aan het woord. Tijdens elke beurt wordt eerst verslag uitgebracht van de gevoerde discussies binnen de verschillende leesgroepjes. Die verslagen worden vervolgens geanalyseerd door prof. Dr. Filip Reyntjens, waarna de gastauteurs van het boek de kansen krijgen om kort te reageren. Donderdagavond zullen dan ook 4 van de 7 gastauteurs van het Student Aid-boek aanwezig zijn: Dirk Barrez (BRIT Panoram), Melanie Schellens (NCOS), Alan Fowler (Afrikaanse NGO's) en Jean Bossuyt (Europees centrum Ontwikkelingsmanagement).

Na het verslag van de verschillende leesgroepen, krijgen de lees-

groepbegeleiders de kans om kritische geluiden te laten horen over de inhoud van het boek. Tijdens de pauze kan het publiek schriftelijk vragen opstellen, en daarna worden dan alle kritieken, inhoudelijke bemerkingen en aanvullingen samengebracht in een debat tussen de gastauteurs van het boek waarbij prof. Reyntjens opnieuw als moderator optreedt. De avond wordt opgeleust door de interfakultaire Bigband alias 'Het orkest van de Titanic'.

Uit bovenstaande opsomming zal wel duidelijk zijn dat de Leuvense student niet vaak de kans krijgt om in debat te treden met een dergelijke schare aan Derde Wereldspecialisten. Wie zichzelf Derde Wereldbewust en kritisch durft te noemen, rept zich woensdagavond rond 19.30u dan ook beter naar de Pieter de Somer Aula.

(pvdk)

Voor verdere informatie rond deze debatavond kan je terecht op het sekretariaat van Student Aid Nationaal, Sint Michielsstraat 6, tel. 016/28.45.82

Veto interviewt ondergrondse groene revolutionairen

Auto's en joints

De laatste weken is er wel meer te doen geweest rond de leefbaarheid van de stad Leuven. De boze fietsers hebben dit jaar al in een vijftal blokkades gewezen op de onhoudbare 'autoterreur' in Leuven. En nu is er een "nieuwe ster aan het aktiefirmament" (dixit De Morgen); het 'ondergrondse Groene Forum van de vrienden van de Groene Revolutie' (Grofo). In één week tijd lieten zij zich twee keer opmerken met ludieke, creatieve akties die — ook in de nationale pers — niet onopgemerkt voorbijgingen. Veto slaagde erin Grofo te interviewen in alle anonimiteit. Een primeur.

Veto: Een eerste, wat voor de hand liggende vraag, zeker voor een ondergrondse organisatie: wie of wat is Grofo?

Grofo: «We zijn een groep jonge, groen-geëngageerde mensen (een eksakt aantal wilden ze niet geven, wel dat ze met meer dan tien aktief zijn, pvdk) die, wekelijks bijeenkomen om akties uit te denken die op een creatieve en ludieke manier protesteren tegen bepaalde wantoestanden in onze maatschappij. We verzetten ons tegen de volksverlakkerij van het klootjesvolk door de media en het gezever en de hypokrisie van de politici. Deze laatste promoten zogezegd het openbaar vervoer maar schaffen treinlijnen af, preken de vrede maar laten wapenexport toe en dragen zogezegd de verdraagzaamheid tegenover de migranten hoog in hun vaandel, maar eisen dat ze zich aanpassen. De milieuverloeding en de onleefbaarheid van de stad zijn inmiddels echter al zo sterk op de spits gedreven dat iedereen zich ernstig zorgen zou moeten maken over de toekomst.»

Wakker

«Onze strijd heeft vele gezichten, en we willen die dan ook op vele manieren voeren. Zelfs met die midelen die in onze maatschappij niet

erg op prijs worden gesteld, en zeker niet door diegenen die zich verrijken op de rug van hun medemens of het milieu. Wij willen ook bewijzen dat jonge mensen nog wel begaan zijn met hun leefmilieu. Zelf willen we daarbij heel ver gaan; we zijn zelfs bereid om voor onze idealen te sterven (enige hilariteit). Dat menen we. Misschien steekt één van ons zich nog wel eens in brand. Misschien zal dat de mensen wakker schudden!»

«Op dit moment zijn we nog niet zover gekomen. We zijn nog maar enkele weken echt aktief, maar de laatste week zijn we toch al met een tweetal akties naar buiten getreden. Op de nacht van dinsdag 2 op woensdag 3 februari hebben we ons de eerste keer laten opmerken door een aantal reclamepanelen te 'korrigeren'.»

Ondergeschied

«Misschien zijn we er ons niet van bewust, maar tientallen keer per dag wordt ons het idee opgedrongen dat de auto het symbool van vrijheid, mannelijkheid en zelfrespekt is. Op tientallen plaatsen in Leuven zijn immers reclameborden terug te vinden die ons dat 'stalen blik' aanprezen. Wij willen die illusiemachine de grond inboeren en de reclameboodschappen

ontmaskeren. Daarom hebben we enkele tientallen autoreklameborden voorzien van 'lijken'. Op die manier vervuldegen we de 'informatie' die de reclameborden zogezegd zouden overbrengen. Onze schilderijen 'Moeder en kind vermorzeld door auto', 'Bejaarde vrouw gegrepen door auto', 'Jong meisje verpletterd door auto' moeten duidelijk maken dat de auto een moordenaar is — de auto als symbool van onze westerse maatschappij die nog weinig respekt heeft voor de medemens of het milieu. Alles wordt immers ondergeschikt aan economische beginselen die in theorie voor het algemeen welzijn zouden moeten zorgen, maar in de praktijk enkel een zeer beperkte minderheid in onze maatschappij ten goede komen.»

Wie

«Enkele dagen na de eerste aktie hebben we ons een tweede keer laten opmerken door een twintigtal lijken op de straten van Leuven te schilderen: Leuven als slagveld van de autoterreur. Deze lijken zijn trouwens maar een fraktie van de 2000 doden die jaarlijks in het Belgische verkeer 'geoferd' worden aan 'Koning Auto'. Wij vragen dan ook dat de politici nu eens eindelijk werk zouden maken van een echt milieubeleid dat een duurzame produktie en mobiliteit nastreeft. Het openbaar vervoer moet bevorderd worden, het aantal auto's vermindert en het produktiesysteem geheroorienterd. Wij zijn het politiek gezever beu. Wie niet?»

Veto: Blijven jullie in de nabije toekomst akties voeren rond de mobiliteit of mogen we ons ook aan andere thema's verwachten?

Grofo: «Uiteraard zijn veel van onze toekomstplannen geheim. Onze lijkenkampagne zetten we in elk geval verder. We zullen de automythe bijeen doorprieken; dat zijn we aan de kleine 90.000 verkeersslachtoffers per jaar — 88.669 om precies te zijn — verplicht.»

Veto: Gaan jullie door de akties niet voorbij aan de inhoudelijke kant van de zaak?

Grofo: «We willen onze akties natuurlijk inhoudelijk onderbouwen. We zijn geen ekoterroristen die gewoon wat in het wilde weg schoppen, we willen weten waar we mee bezig zijn. We

gebruiken dan ook enkel niet gewelddadige, mens- en milieuvriendelijke akties.»

Akties

«In feite zijn wij wereldverbeteraars. Zoals het nu is, kan het niet verder. Enkel een groene revolutie kan volgens ons een uitkomst bieden — niet direkt een geweldadige revolutie, maar eerder een bewustzijnsrevolutie. Die revolutie moet dan wel vanuit de mensen zelf komen, en mag dus niet opgelegd worden door één of andere dogmatische, totalitaire ideologie. Met onze akties willen wij dan ook vooral mensen bewustmaken.»

Veto: Jullie blijven 'de autoterreur' gebruiken als hefboom om te sensibiliseren?

Grofo: «Niet noodzakelijk. Ook op een aantal andere vlakken willen we wantoestanden in onze maatschappij aanklagen, en dit op een creatieve, alternatieve en ludieke manier. En aangezien er momenteel genoeg verkeer loopt, zullen we nog wel een tijdje bezig zijn. Zo zijn we momenteel onze zomerkampagne aan het voorbereiden.»

Veto: Een massale zelfverbranding?

Grofo: «Neen, voorlopig nog niet. We vinden dat er in het ganse drubdebat zoals dat momenteel in Vlaanderen

gevoerd wordt, nogal demagogisch met argumenten gegooid wordt. De desinformatie rond soft drugs is enorm. De traditionele politieke partijen — op Agalev na, maar die zijn misschien nog niet genoeg gevestigd — gebruiken het druggenprobleem om een repressief politie- en rijkswachtapparaat te kunnen opbouwen. Op die manier lopen ze nog maar eens het Vlaams Blok achterna. Wij zijn voor de legalisering van soft drugs omdat ze op die manier uit de kriminele sfeer gehouden worden. Daarom willen we deze zomer gratis wiet verdelen. Niet omdat iedereen perse moet gaan 'blowen', wel omdat we via goedkope wiet het 'recht op roes' willen demokratiseren en dekriminaliseren.»

Veto: En wie zal dat betalen?

Grofo: «Niets te betalen, we hebben onze eigen stuf-kwekerij, die we momenteel aan het optimaliseren zijn. Vooral dan de kweekvoorwaarden van cannabis, je weet wel dat broertje van de hopplant, willen we verbeteren (nu volgt een theoretische uiteenzetting over de familie van de Canabidaceae, pvdk) We willen nog eens de hypokrisie van de maatschappij aanklagen; wat hop kweken voor een biertje of wat wiet voor een joint, wat is het verschil?»

Pieter Vandekerckhove

Fakkeltocht

De Studenten tegen Racisme (Ster) zullen de volgende twee weken voor een volle agenda zorgen. Maandag 15 februari gaat immers de 'veertiendaagse tegen racisme' van start. Spitsafbijter vormt de filmproduktie 'Yasmina en Samir' over relaties bij migrantenjongeren. Drie van de aktrices, van de migrantenorganisatie Dounia, werden uitgenodigd voor een nabeschouwing. Aktuele treffer is het debat over integratie, op woensdag, dat door enkele klinkende namen wordt geschraagd.

Donderdag 18 februari wordt, onder meer door Ster, een fakkeltocht georganiseerd voor een gastvrij Leuven. De deelnemers aan de tocht protesteren tegen het OCMW-besluit van december '92 waardoor in de steunaanvragen van asielzoekers voortaan een drempeel — maximaal 600 toegekende aanvragen — wordt ingebouwd. Same day, next place to be... Isol, voor een multikulturele fuif met optredens van zowel in- als uitheemse bands. De opbrengst van deze avond gaat naar het 'Mala Ibrahim' in Leuven. De veertiendaagse wordt afgesloten met de film 'In de naam van de Führer', van de hand van kineaste Lydia Chagoll. Op basis van autentiek materiaal uit de periode 1933-1945 wordt het lot van kinderen tijdens het nazisme behandeld.

ABB MAAKT VERZEKERINGEN EEN STUK MENSELIJKER

ABB is één van de vijf grootste verzekeringsmaatschappijen van België en absolute marktleider voor de verzekering van land- en tuinbouw.

Deze toppositie dankt zij aan haar afkomst: ABB is gegroeid uit de Groep Boerenbond, een landbouworganisatie die ontstond in 1890.

Hoewel ABB nu de structuur heeft van een aandelenvennootschap, is haar grondslag nog altijd coöperatief.

In die geest van coöperatie - in de ruime zin van het woord - stelt ABB in Rwanda en Hongarije mensen ter beschikking om samen met de lokale organisaties te zoeken naar een passende oplossing voor hun verzekeringsbehoeften.

In dezelfde geest van gerichte samenwerking steunt ABB de acties van Student Aid: het zijn concrete tekenen van solidariteit en engagement.

ABB

ABB VERZEKERT VAN MENS TOT MENS

(foto Dieter Telemans)

TROUWENS

HEEFT U NIETS BETERS TE DOEN DAN TE ZOEKEN OF U HIER TUSSENZIT?

WIJ DAARENTEGEN WEL. WIJ VERZUIPEN IN
HET WERK. ONS SOCIALE LEVEN IS EEN
PUINHOOP.

ONZE TOEKOMSTPERSPEKTIEVEN LIGGEN IN
SCHERVEN TUSSEN DE OVERBLIJFSELS VAN
HET SPROOKJE DAT ONZE OUDERS ONS
ALTIJD VOORHIELDEN OVER SOCIAAL
ENGAGEMENT, KUWTUWEWE KENNIS EN GEEN
SEKS VOOR HET HUWELIJK. NU WE HET ER
TOCH OVERHEBBEN, ER WAS EENS EEN
KLEIN LIEF SCHATTIG MEISJE DAT EEN
ROOD KAPJE DROEG OMDAT ER BIJ HAAR
LOBOTOMIE HET ÉÉN EN ANDER WAS
MISGELOPEN.

OP EEN DAG DOORLIEP ZE MET EEN
KETINGZAAG, AANGEDREVEN DOOR EEN
TWEETAKT LOODVRIJE-BENZINEMOTOR, EEN
WOLF. GELUKKIG KWAM DAAR PLOTS EEN
HERSENSCHIM AAN DIE HET PROBLEEM
VANUIT EEN MEER PRAGMATISCH STAND-
PUNT BEKEEK, WAT NIET WIL ZEGGEN DAT
HIJ ER OOK MAAR ÉÉN MOMENT AAN DACHT
ZIJN REKKER OP TE BERGEN. INTEGENDIEL.

WE BEDOELN MAAR: LAY-OUTERS, KARTOENISTEN,
FOTOGRAFEN EN SCHRIJVERS (M/V) ZIJN NOG STEEDS
WELKOM. 'S MEIERSSTRAAT 5. GEEF UW LEVEN ZIN.
TALM NIET LANGER. DOE HET. NU.

EN WIE WEET IS ER DONDERDAG WEL PIKNIK.

Cubaanse studentenleiders in België "We trachten Cuba uit de problemen te halen"

Op uitnodiging van de Anti-Imperialistische Bond verblijven twee Cubaanse studenten voor enkele weken in België. Juan M. Cala en Elaine Hernandez zijn hier als vertegenwoordigers van de Federatie van Cubaanse universiteitsstudenten (FEU). Elaine studeert geneeskunde en is afgevaardigde van haar fakulteit voor de Nationale Raad van FEU. Juan is tewerkgesteld op het Nationaal Sekretariaat. Veto ging met hen spreken over hun ervaringen als studentenvertegenwoordigers en over de situatie in een totalitaire staat.

Cuba is een controversieel onderwerp. Voor zover dit Caraïbisch land in de media komt, gaat het bijna uitsluitend om negatieve berichtgeving. Cuba is natuurlijk een éénpartijstaat en over de mensenrechten en de democratie valt er ongetwijfeld veel slechts te zeggen. Anderzijds wordt het tema van de mensenrechten nogal selectief aangewend. Cuba is bovendien een eigenzinnig land dat zijn eigen weg wil gaan. En dat wordt een Derde-Wereldland in de achtertuin van de Verenigde Staten niet in dank afgenomen. Niettegenstaande gerechtvaardigde kritiek op een aantal punten heeft Cuba heel wat verwezenlijkt. De gezondheidszorg, het onderwijs en de sociale zekerheid zijn niet te vergelijken met die van de rest van Latijns-Amerika.

De voornaamste taak van FEU bestaat erin de studenten te vertegenwoordigen ten aanzien van de universitaire en nationale overheid. Daarnaast hebben ze ook een duidelijk politieke doelstelling: men wil uitdrukkelijk de Cubaanse revolutie verdedigen en hun betrokkenheid erbij vergroten. In die zin is FEU een verengstuk van de kommunistische partij. Het lidmaatschap is vrij, wat niet wegneemt dat zo'n vijftien procent van de studenten aangesloten zijn. De niet-aangesloten zijn voornamelijk buitenlandse studenten, wat zou kunnen betekenen dat Cubaanse niet-leden snel als dissidenten worden beschouwd. De studentenleiders hadden in ieder geval hun antwoord klaar op de zogenaamde 'lastige' vragen.

Nivo

Veto: Als studentenbeweging vertegenwoordigen jullie de studenten. Op welke manier gebeurt dit?

FEU: Elke fakulteit bezit een structuur met een sekretariaat bestaande uit een voorzitter, twee vice-voorzitters en een aantal medewerkers. In elk universitair centrum zijn deze voorzitters lid van de Raad van Beheer

van de universiteit. Op nationaal vlak bestaat FEU uit een Nationaal Sekretariaat met achttien leden, waarvan er negen kontakten onderhouden met de betrokken ministeries en een Nationale Raad waarin, buiten deze achttien leden, ook de voorzitters van elke fakulteit of universiteit zetelen.

«Voor de verkiezing van de vertegenwoordigers worden er in elke groep die samen les volgt, voorstellen gedaan en door de aanwezigen wordt dan de vertegenwoordiger van de groep verkozen. De mensen die op deze wijze verkozen worden, zijn dan de kandidaten voor de afvaardiging van de fakulteit. Elke fakulteit kiest zo een voorzitter en twee vice-voorzitters. De verkozen voorzitters zijn dan vervolgens kandidaat voor de vertegenwoordiging op nationaal niveau.»

Veto: De studentenbeweging hier in Leuven houdt zich voornamelijk bezig met de demokratisering van het onderwijs. Hoe zit het in Cuba met de participatie van de lagere klassen?

FEU: «In Cuba zijn er geen klassen.

Veto: Is dat geen theoretisch dogma?

FEU: Kijk, iedereen heeft er gelijke rechten. Bovendien is het onderwijs volledig gratis, ook het universitair onderwijs. Niet alleen is de toegang tot de universiteit gratis, er zijn ook nog tal van andere voorzieningen voor studenten. Voor studenten die ver van de universiteit wonen, staan er gratis huizen ter beschikking waar vier tot acht studenten kunnen samenwonen. Daarbij hebben we eveneens de mogelijkheid om in een van de studentenrestaurants te eten, en ook dat is gratis. Op dit moment, door de moeilijke economische situatie van het land, zijn de maaltijden wel kariger geworden, maar aan het principe van de gratis voeding wordt niet geraakt. Dit alles betekent dus dat de enige voorwaarde om te kunnen beginnen aan de universiteit het intelligentiepeil is.»

Veto: Hoe wordt dit dan bepaald? Is er een numerus clausus?

FEU: «Ja, er is een beperking van het aantal mensen dat kan beginnen aan de universiteit. Nu, met de ekono-

"Fidel zendt zijn zonen uit."

(foto Rob Stevens)

omische crisis, nog meer dan vroeger. Zo is er een toegangsbelemmering, en alleen de mensen met goede resultaten kunnen beginnen in de richting die ze gekozen hebben. Op dit moment zijn er in Cuba niet zoveel universiteiten nodig, er is eerder een tekort aan technisch geschoolden. De beperking is dus een kwestie van planning, iemand die niet kan beginnen aan de universiteit kan trouwens nog steeds terecht in een van de hoge scholen, waar er een meer technische opleiding gegeven wordt.»

Suiker

Wie Cuba zegt, zegt ook blokkade. In '62 verbraken de Verenigde Staten hun economische, commerciële en financiële relaties met dit land. Door de Torricelli-Act van 24 november '92 wordt dit embargo nog verstrengd en uitgebreid naar derde landen. De facto is Cuba in een internationaal isolement beland.

Veto: Heeft de blokkade een invloed op het universitair onderwijs? Is er nog sprake van internationale uitwisseling?

FEU: «Er zijn nu meer internationale kontakten dan vroeger. Er zijn ook nogal wat kontakten met studentenorganisaties uit andere landen. Zo hebben we een overeenkomst met de Noord-Amerikaanse federatie. Zij nodigen Cubaanse studenten uit naar de Verenigde Staten en er komen eveneens Noord-Amerikaanse studenten naar Cuba.»

«Aan de andere kant is het natuurlijk zo dat de gehele situatie in het land door de blokkade fel bemoeilijkt wordt. Maar aan het onderwijs wordt niet geraakt. Dat is een van de verzenlijkingen van Cuba en de regering heeft verzekerd daar niet aan te raken. Dat is iets van het volk. Het onderwijs zal gratis blijven. Mocht er — omwille van de verslechterde situatie — gedacht worden aan maatregelen die negatief zijn voor het onderwijs, dan zal FEU daar zeker tegen ageren.»

Veto: Hoe zien jullie de toekomst van Cuba met het verscherpt embargo?

FEU: «Het is zeker dat de situatie die we nu beleven kritiek is. Het is echter niet zo dat de Noord-Amerikaanse blokkade strenger is geworden. Nu wordt alleen openlijk gezegd wat vroeger ook al gebeurde. Er is altijd al druk geweest op regeringen om geen relaties te onderhouden met Cuba.»

«Wat nu het meest invloed op ons heeft, is dat de blokkade — die er al is sinds de beginjaren van de revolutie — ons ertoe gedwongen heeft onze economie te heroriënteren op andere bronnen. Vroeger gebeurde vijftientig procent van de buitenlandse handel met de socialistische landen van Oost-Europa. Het ging hier om handelsrelaties op basis van gelijkheid, die heel gunstig waren voor Cuba. Dat is verloren gegaan en nu moet Cuba opnieuw andere uitwegen zoeken. Bijvoorbeeld voor suiker, een van onze belangrijkste exportproducten, hadden we een voordelig tarief met het socialistisch blok. Nu moet Cuba zijn suiker verkopen op de wereldmarkt, waar de prijs er laag is. Met dezelfde produktie hebben we nu dus minder inkomsten.»

«We proberen dus nu onze handel te reorganiseren en tegelijk onze economie minder afhankelijk te maken

van het buitenland om de blokkade en de bedreigingen van de Verenigde Staten te kunnen overleven. Om ons te introduceren in een wereld waar er geen gelijkheid is voor landen van de Derde Wereld. We weten dat we nooit een geïndustrialiseerd land zullen zijn en dat we alternatieven moeten zoeken. De universiteiten en ook FEU spelen daar een belangrijke rol in. Er moet zoveel mogelijk geregeld worden om niet aan een hoge prijs in het buitenland te moeten kopen.»

«Maar dat gaat niet zo gemakkelijk. Zo is er een programma om het toerisme te stimuleren. (Cuba biedt rijke toeristen een verblijf aan in luxe-hotels. Deze hotels zijn gemengde ondernemingen die gedeeltelijk door buitenlandse prive-investeers gefinancierd worden. Deze hotels vormen voor de Cubaanse staat een belangrijke bron van dollar-inkomsten. nvd) Maar dit toerisme zou een aantal negatieve maatschappelijke gevolgen met zich mee kunnen brengen. De buitenlandse toerist krijgt op Cuba alles aangeboden wat wij niet hebben. Het volk wil echter niet dat men hen dingen onthoudt om aan de toeristen te geven. Aan de andere kant betekent het toerisme een belangrijke bron van inkomsten voor het land. Dat zijn zaken die soms moeilijk te begrijpen zijn, maar er is geen alternatief.»

Isolément

«De situatie is dus echt niet gunstig. Maar we proberen te overleven in deze situatie. Er zijn nu wel mensen die het opgeven te geloven in de revolutie, maar het gaat hier slechts om een kleine minderheid.»

Veto: In de Westerse media wordt een heel negatief beeld van Cuba opgehangen. Hoe staan jullie daar tegenover?

«Wij beseffen dat de mensen hier niet weten wat er werkelijk gebeurt in Cuba. Er is een ware desinformatie.

EKONOMIE EN FILANTROPIE STRIKJES VAN DE GALABALGANGER

Weldadigheid — Zaterdag mogen alle Economen de benen weer even losgooien. Ze krijgen daarvoor niets minder dan de vloer van het Arenbergkasteel onder de benen geschoven, met als onvermijdelijk doel dat passieus begeerde ekonomika-nimfje te veroveren.

De niet-ekonomist is niet een beetje afgunstig op al die tot aan de navel uitgesneden glitterjurken en op de, ondanks alle goede voornemens, toch weer danig bevelkte stropdassen en strikjes. Bovendien wordt, naar aloude traditie, de opbrengst van deze unieke bewegings- en drankkombinaties integraal naar het spreekwoordelijke goede doel versluisd en dit op volledig legale wijze. Dit jaar werd daarvoor Zonnekamp uitgekozen, die vakanties organiseert voor mentaal gehandicapten.

Aan dit alles zit evenwel een vies geurtje. Het blijkt namelijk dat het goede doel van de organisatie pas de volledige opbrengst krijgt (vooral geschat op zo'n 150.000 frank) wanneer ze twaalf uur lang dertig mensen ter beschikking stellen om te tassen en

Het is ongelooflijk wat men allemaal verteld. Dat de mensenrechten niet gerespekteerd worden, dat er geen vrijheid en democratie is. Bovendien is het monopolie wat betreft de informatiedoorstroming van het Westen en de Verenigde Staten zo groot dat wij niet de middelen hebben om daar tegenin te gaan. Ik nodig hen dan ook uit om naar Cuba te komen en de werkelijkheid te zien, namelijk dat het volk niet op straat komt tegen de regering en Fidel Castro, maar wel vóór Fidel Castro.

Veto: U kan toch niet ontkennen dat er ook Cubanen zijn die niet akkoord zijn met Fidel Castro.

FEU: «Ja, er zijn wel mensen die weggaan. Maar ik denk dat dit in elk land gebeurt. Ze riskeren hun leven, maar dit omwille van het isolement, de honger en de dorst. Ik zou niet weten om welke andere motieven. Wat ook meespeelt zijn de Amerikaanse radio-uitzendingen die de Cubanen aanraden het land te verlaten.»

Veto: Velen vragen zich af waarom jullie vasthouden aan een éénpartijstaat met Fidel Castro als leider. Waarom geen meerpartijstelsel?

FEU: «Gedurende vijfendertig jaar hebben we met één partij bereikt wat geen enkel ander land, in Latijns-Amerika, heeft bereikt. We hebben de blokkade, het uiteenvallen van Oost-Europa en de dreiging van de Verenigde Staten overleefd juist omdat we maar één partij hebben en omdat we het volk verenigd hebben in één partij. Als we meerdere partijen hadden, zou iedereen iets anders denken.»

Veto: Dat geloof u toch zelf niet. Dat is je reinste totalitarisme.

FEU: «Ik ben er van overtuigd dat de meerderheid van die partijen geen legitieme Cubaanse partijen zouden zijn. We hebben maar één doel: Cuba uit de problemen halen en overleven.»

Els Cornelis
Ann Labeeuw

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Horizontaal —1 Mensenvriend 2 Korte, pittige spreuk 3 Gewichts-eenheid —Grappen, kluchtige passages 4 Verlegenheid —Voorzetsel — 575 meter 5 Denkbeeldige — Wilde haver 6 Plaag — Wetteloosheid 7 Heilig man — Aziatische rivier — Het wezenlijke 8 Kronkelende streep in marmer — Europeaan 9 Schadelijke 10 Vertaling.

Vertikaal —1 Bloeiend 2 Voegwoord — Vervoermiddel 3 Kwaadsprekerij — Dochter van Lord Byron 4 Klaar — Selenium — Heldendichten 5 Hoofd — Etiketten 6 Druppels afscheiden — Noord, vreesachtig 7 Hoofdstad van Letland — In orde — Bevel 8 Stad in Schuurbraabant — Gerecht 9 Verstrekken — Franse rivier 10 Boete.

(Door Filip De Keukeleere)

"Wij willen de leefwereld van de eerste kristenen opnieuw konkreet maken."

"En eensklaps kwam er uit de hemel een geluid als van een geweldige windvlaag en vulde het huis waar zij gezeten waren. Er vertoonden zich aan hen tongen als van vuur, die zich verdeelden, en het zette zich op ieder van hen. En zij werden allen vervuld van de Heilige Geest en begonnen met andere tongen te spreken, zoals de Geest het hun gaf uit te spreken." Dit bijbelcitaat uit de Handelingen van de Apostelen ligt aan de basis van de Pinksterbeweging. Veto sprak met Kati Rutten, diaken van de Leuvense Pinkstergemeente Berea. Een eerste deel van een reportage over religieuze bewegingen in de studentenstad.

Anders dan vele andere religieuze bewegingen vindt de Pinksterbeweging haar wortels niet in de activiteiten van één grote leider-profeet. Het gaat ook niet om een nieuwe openbaring of een nieuwe leer, maar wel een soort 'her-bronning'. Hoewel men, aldus Rutten, "de eerste kristenen ook een Pinkstergemeenschap kan noemen", wordt het ontstaan van de huidige Pinksterbeweging gesitueerd in de Verenigde Staten, vlak na de eeuwwisseling. Vrijwel onmiddellijk vond de beweging ook haar weerklank in West-Europa. Op dit ogenblik behoort de Pinksterbeweging tot de snelst groeiende religieuze bewegingen in de wereld, met uitgesproken pieken in Afrika en Latijns-Amerika.

Rutten: «De Pinksterbeweging kwam tot stand vanuit een zekere onvrede met de gang van zaken in de verschillende kristelijke kerken. Inspiratie vinden wij vooral in de Handelingen van de Apostelen, en de Brieven, waarin de leefwereld van de eerste kristenen wordt beschreven. En dat lijkt ons niet overeen te stemmen met wat de kerk brengt. Wij stellen ons de vraag of we dat konkreet opnieuw kunnen beleven, op dezelfde wijze. Dat wil zeggen dat voor ons de Heilige Geest niet buiten ons staat, maar werkelijk in ons komt. In tegenstelling tot de katholieke kerk, staat bij ons de bijbel centraal. Vandaar dat men het protestantse beweging noemt, vermits ook het protestantisme in ruimere zin terugkeert naar de bijbel als woord.»

Vis

In 1972 startte de Amerikaanse predikant Jerry Sandidge in het kader van een ruimere Pinkster-evangelisatie in Leuven met 'University Action', dat zich louter op studenten richtte. Sandidge was zending van de overkoepelende organisatie 'Assemblies of God', die op dit ogenblik wereldwijd op z'n minst 16 miljoen leden telt. Naast een boekhandel zette hij bijbelstudies en later ook zondagsdiensten op. Bovendien geeft University Action tot op de dag van vandaag het jaarlijkse krantje 'Phoos' uit.

In '74, mede door de inbreng van niet-studenten, ontstond dan de Pinkstergemeenschap, die later Berea ging heten. Onder andere door een nauwe samenwerking met andere religieuze bewegingen (Jesus People, katholieke charismatische beweging, Ichtus) bereikte de organisatie rond 1980 een hoogtepunt: zo'n tachtig leden en een vijftiental voltijdse stafleden. Verder is het een gebruikelijk verhaal van hoogten en laagten: op dit ogenblik gaat het om een vijfendertigtal volwassenen, onder wie enkele pas afgestudeerden, en een vijftiental kinderen. In verhouding tot het buitenland is de Pinksterbeweging in Vlaanderen sterk ondervertegenwoordigd. Men telt hier zo'n 2500 volwassen leden, tegenover een honderdduizendtal in Groot-Brittannië, waar de beweging vooral succes kent bij Jamaicaanse migranten.

Berea en University Action bestaan nu naast elkaar, maar ze werken soms wel samen en groeperen ook voor een stuk dezelfde mensen. Waar Berea een Pinkstergemeente is, noemt University Action zich een *interkerkelijke organisatie*, die zich richt op studenten die zich kristelijk willen inspireren, los van enig kerklidmaatschap. University Action organiseert bijbelavonden, lezingen en andere evangeliserende activiteiten.

Sandidge ging terug naar de VS, maar toch bleef de Berea-werking gekenmerkt door regelmatig bezoek van buitenlandse predikers, vooral uit Nederland en de VS. Zoals gezegd was de Berea-gemeente al vlug relatief onafhankelijk van de Assemblies of God, en werkte zij in grote mate samen met andere organisaties. Daartoe behoorde ondermeer de Leuvense afdeling van de Jesus People, een beweging die zich vooral richtte op het hippie-milieu.

Rutten: «Zelf kom ik van de Jesus People. Vermits de leden van de Leuvense Jesus People intussen jonge volwassenen geworden waren, vaak met gezinnen, verloor de beweging haar specificiteit. Toen de Berea-gemeenschap een andere voorganger zocht werd dat dan ook de 'postleider' van de Jesus People: de twee bewegingen fuseerden onder de naam Berea. Dat was geen probleem, vermits wij op geloofsgebied zeer dicht bij elkaar stonden. Op dit ogenblik zijn de dertigers sterk vertegenwoordigd bij Berea; vandaar ook de vrij uitgebreide kinderwerking.»

Een aantal kinderen van de Berea-leden volgen protestantse godsdienst op school. Dat lijkt ook logisch, vermits de beweging algemeen gekatalogeerd wordt als protestantse godsdienst. Toch voert de nationale overkoepeling actie naar de overheid, waarin men vraagt onder andere in het onderwijs meer rekening te houden met de specificiteit van de beweging.

Saai

De Pinksterbeweging is, zoals vele religieuze bewegingen, geen homogeen blok. Er zijn enorme onderlinge verschillen tussen de plaatselijke gemeentes, maar toch zijn er uiteraard een aantal gemeenschappelijke aspecten. Eén van de in het oog springende aspecten van de Pinksterbeweging is de nadruk op de directe, persoonlijke Godsbeleving. Konkreet komt dit vooral tot uiting in de zondagsdiensten. Naast prediking, gebed en bijbelstudie maakt men daar ruim plaats voor zang. Opvallend daarbij is dat dit, zeker in verhouding met katholieke eucharistievieringen, heel expressief en emotioneel gebeurt, zoals het roepen van 'Hallelujah', 'Amen' en 'Prijz de Heer'. Vaak mondt een lied uit in het 'spreken in tongen', dat zijn oorsprong vindt in het bijbelse Pinksterverhaal. Het gaat om een (vrij) luid en onverstaanbaar door elkaar uitbrengen van klanken, wat het gevolg zou zijn van een totale overgave aan God. Men spreekt ook van *glossolie*. Zeker bij vieringen in Afrika en Latijns-Amerika en bij migrantengemeenschappen in het Westen zijn Pinkstervoeringen behoorlijk uitgelaten. Hoewel de Pinkstergemeenten magie afwijzen is er toch ruime aandacht voor profetie en genezing.

Rutten: «Op de zondagsdienst is er gelegenheid voor zang, gebed en bijbelzetting. Meestal starten we met zang, waarbij de kinderen ook aanwezig zijn. We eindigen dan ook met een lied voor de kinderen, die vervolgens met hun eigen leeftijdsgroep verdergaan. Bij de volwassenen wordt er dan verder gezongen, waarbij de nadruk meer komt te liggen op lofprijzingen, die typisch zijn voor de Pinksterbeweging. Meestal gaat die periode over in gebed, waarna iemand komt spreken. Dat kan de voorganger zijn, of iemand van de Oudsten, of leden van een andere groep. Natuurlijk wordt er ook uit de bijbel gelezen. Naderhand is er tijd voor een gezellige babbel. Om de drie weken viert Berea, naar protestants gebruik, het avondmaal. Dan krijgt ieder een stuk brood en een slok wijn. We doen dat bewust niet elke week om er telkens iets speciaals van te maken.»

«Wij hebben ook contacten met buitenlandse studenten. Zo is er iemand die uit de Keniaanse Pinksterbeweging komt, en die vindt onze diensten véél te saai. Hij is altijd opgelucht als de muziek eens wat vooruit gaat.»

Honderd

«De houding tegenover de katholieke kerk is bij ons niet gespannen. Bij bepaalde andere groepen heerst er wel een, soms persoonlijke, wederzijdse argwaan. Wij geloven dus niet in de éne ware kerk; alsof alle anderen ketters zijn. Wij proberen het evangelie te brengen, maar wij hebben er geen moeite mee als die mensen niet bij ons blijven. Wij geloven wel dat het belangrijk is dat iedereen zich voor honderd procent inzet voor het evangelie. Daarom zetten we mensen aan om in God te geloven en Jezus na te volgen. Naast zulke krachtlijnen is er, bij onze gemeente in elk geval, een relatief grote interpretatievrijheid.»

In de geloofsbelijdenis van Berea lezen we dat de leden 'de bijbel aanvaarden als het onfeilbare en waarachtige woord van God'. De bijbelopvatting is fundamentalistisch: daár en in een directe relatie met God vinden de gelovigen hun waarheid. Men gelooft dat zaken als hemel, hel, wonderen en engelen geen symbolische termen zijn maar belangrijke, blijvende werkelijkheden. Natuurlijk bestaan ook op dit vlak graduele verschillen, maar men gaat er dus vanuit dat de bijbel in zijn geheel als fundament dient, en dat men moet leven naar hetgeen God écht zo bedoeld heeft.

Dit brengt een vrij puriteinse moraal met zich mee: veroordeling van ondermeer overspel, drugs, echtscheiding, voorhuwelijks seks, abortus en spiraalte. Zo worden slechts weinig vrou-

wen aanvaard als voorganger, prediker of Oudste. Men richtte ook 'Euthetia' op, dat zich bezighoudt met opvangwerk voor homoseksuelen. Dat klinkt nobel, maar het gaat hier wel om "kristenen die homoseksuele gevoelens hebben, geloven dat dit zonde is en willen ervan bevrijd worden."

Rutten: «Wij noemen ons ook een protestantse beweging omdat we niet in de sektarische richting willen gaan, en afwijkende geloofsinterpretaties en leefwijzen huldigen. Wij dringen niets op aan onze leden.»

Uit onderzoeken blijkt dat het gemiddelde beroeps- en scholingsnivo van de Vlaamse Pinkstergelovige gemiddeld is of iets lager. Leuven vormt hierop, als universiteitsstad een uitzondering. Algemeen gaat het vooral om eks-katholieken. Naast de gebedsdiensten en de bijbelzettingen worden ook andere activiteiten georganiseerd.

Rutten: «Berea heeft een tijdje hulp verleend aan een grote groep Ghanese vluchtelingen, die vanuit hun land al in contact gekomen waren met de Pinksterbeweging. Vermits die mensen toen weer vertrokken zijn, hebben we andere zendingen ontwikkeld. Zo sturen we het radio-programma 'Gospel-Time', dat zich toelegt op evangelisatie. Daarnaast werken we ook af en toe mee aan een Pinksterproject, bijvoorbeeld op dit moment in Bosnië. Verder zijn er zendingen in Brazilië, Indonesië en de Filipijnen. Dat gaat van melaatsenprojecten tot bijbelscholen.»

Wel moet gezegd worden dat niet iedereen even blij is met dergelijke zendingenprojecten. Raf Allaert, coördinator van Jeugd en Derde Wereld, bracht zelf een aantal jaren door in Centraal-Amerika. Hij wijst vooral op het feit dat door de eksklusieve klemtoon op de redding in het hiernaamals, een hoop sociaal engagement verloren gaat. Bovendien keuren vele protestantse religieuze bewegingen elke politieke actie radicaal af, wat enkel de bestaande verhoudingen bestendigt.

Rutten: «Ook voor onszelf organiseren we natuurlijk activiteiten: tweewekelijks is er een bijbelstudie bij een familie thuis. De andere weken is er een gebedsdienst in ons lokaal. Wij trachten ook regelmatig naar buiten te komen, bijvoorbeeld door straattoeneel. Zo brengen we op de eerste plaats het evangelie, en daarbij komt nog dat we de Berea-groep als zodanig ook bekendmaken. Dat gebeurt soms in samenwerking met een Amerikaanse jongerengroep

uit Brussel. Bovendien plaatsen wij ook advertenties in reclameblaadjes. Daar reageert regelmatig eens iemand op.»

Berea huurt een aantal kamers in het pand Mechelsestraat 114. Maar of dat nog lang zal duren weten ze niet: de huisbaas is hen er eigenlijk 'aan het uitwerken'. Studentenkoten zijn nu eenmaal winstgeverder... Wat betreft de financiële kant van de zaak houdt Berea tijdens elke zondagsdienst een kollekte. Bovendien vraagt men de leden de organisatie te ondersteunen door een bijdrage. Een tijd geleden richtten de leden een fonds op om eventueel in nieuwe huisvesting te voorzien.

Bijbels

Internationaal bestaan er verscheidene oepelorganisaties, zoals de Assemblies of God, waar Berea uit voortgesproten is. Maar daarmee heeft de Leuvense gemeente op dit ogenblik, behalve wat persoonlijke contacten, geen enkele officiële connectie meer mee. Op nationaal vlak is er wel een overkoepeling die ondermeer instaat voor ondersteuning, advies en actie naar de overheid toe.

Rutten: «De concrete lokale organisatie verschilt nogal van groep tot groep. Wij hebben een beperkte plaatselijke hiërarchie en werken democratisch. Op de eerste plaats is er een voorganger, die in de praktijk de eindverantwoordelijkheid draagt en instaat voor de prediking. Daarenboven hebben wij als vzw een bestuur, dat samengesteld is uit (verkozen) Oudsten, naar de bijbelse term. Zij handelen op een maandelijks vergadering de lopende zaken af. Er zijn ook twee diakenen die een zuiver uitvoerende functie hebben. Verder kan iedereen die gedurende ongeveer een jaar de vieringen bijwoont formeel lid worden van de vzw, en dus onder andere mee beleidslijnen uitstippelen en de Oudsten verkiezen op de viermaandelijks gemeentevergaderingen.»

Uit het informatiebladje van Berea blijkt dat er aan een aantal voorwaarden voldaan moet worden om lid te worden. Zo moet men onder andere "blijk geven van wedergeboorte, gedoopt zijn door onderdompeling in water na een persoonlijke beslissing en de levenswijze in overeenstemming brengen met de bijbelse normen".

Stef Jansen

(foto Dieter Telmans)